

02,ПРИЛОГ 1:

Тест утицаја Члан 7. (уредбе) Одлука о потреби спровођења анализе ефеката докумената јавних политика и прописа			
Тест нивоа утицаја јавне политике		Тест нивоа приоритета јавне политике	
Висок утицај	Врло сложена, политички осетљива или са значајним финансијским трошковима	Висок приоритет	Мере Владе односно јединице локалне самоуправе високог политичког приоритета, са значајним политичким, фискалним или правним последицама
Средњи утицај	Донекле сложена, политички осетљива или са значајним финансијским трошковима	Средњи приоритет	Мере Владе односно јединице локалне самоуправе са мањим политичким, фискалним или правним последицама
Низак утицај	Врло јасна, њено спровођење проузрокује минималне трошкове	Низак приоритет	Мере министарства или других органа државне управе, односно јединица локалне самоуправе које ће, у случају да не буду реализоване, изазвати минималне штетне последице
Утврђивање потребе за спровођење Анализе ефеката (у даљем тексту: АЕ)			
	Висок приоритет	Средњи приоритет	Низак приоритет
Висок утицај	АЕ потребна	АЕ потребна	АЕ потребна

Средњи утицај	АЕ потребна	АЕ потребна	АЕ потребна
Низак утицај	АЕ препоручена	АЕ препоручена	АЕ није потребна

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

- 1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

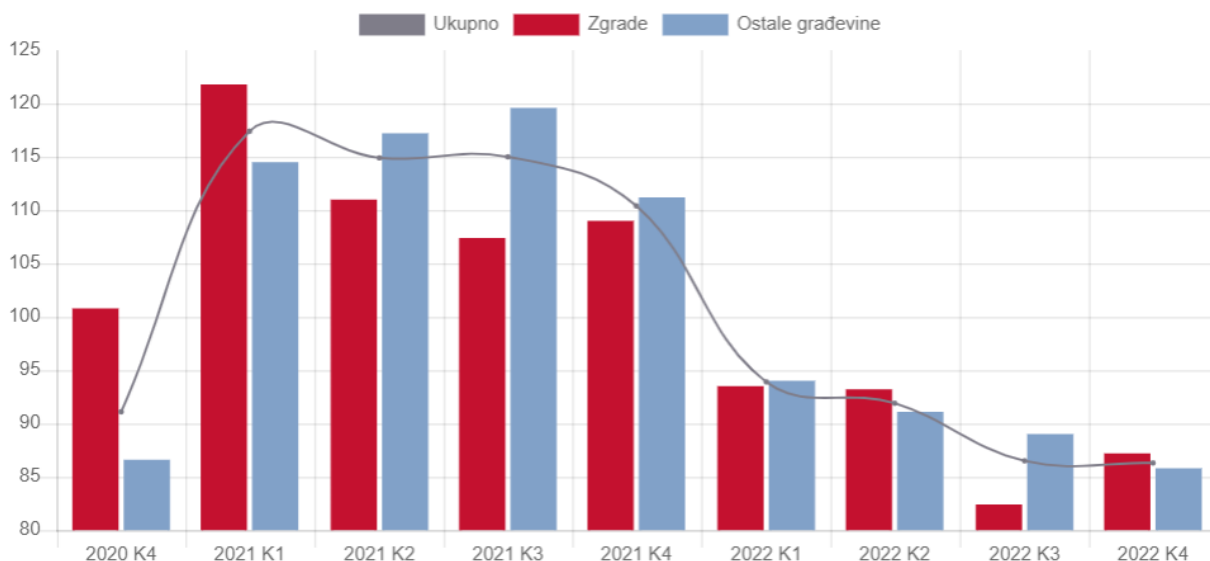
Показатељи, који су предмет праћења, који су директно и индиректно повезани са кључним изменама и допунама закона, а чије вредности описују тренутно стање у области грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре су:

- 1) вредност изведених грађевинских радова на територији Републике Србије - 581,188,278,000 динара у 2021. години. Према проценама, вредност изведених радова у грађевинарству у 2022. години бележи реални пад од 11,8% у односу на претходну годину.

Кретање вредности изведених грађевинских радова на територији Републике Србије приказан је на графику бр.1. и у табели бр.1.

График број 1.

Индекси вредности изведених грађевинских радова на територији Републике Србије у односу на исти квартал претходне године, у сталним ценама

Табела 1. Индекси вредности изведених и уговорених грађевинских радова извођача из Републике Србије

	I - IV 2022 I - IV 2021		IV 2022 IV 2021		IV 2022 III 2022		IV 2022 Ø 2021	
	текуће cene	stalне cene	текуће cene	stalне cene	текуће cene	stalне cene	текуће cene	stalне cene
Vrednost izvedenih radova - ukupno	104.7	89.0	100.6	86.9	124.1	124.3	138.8	114.8
Zgrade	104.0	88.4	102.9	88.9	131.0	131.3	136.5	112.9
Ostale građevine	105.2	89.5	99.3	85.8	120.2	120.4	140.4	116.1
Vrednost radova izvedenih u Republici Srbiji	104.4	88.8	99.9	86.3	126.4	126.7	138.4	114.5
Zgrade	103.9	88.4	100.9	87.2	137.2	137.5	136.7	113.1
Ostale građevine	104.7	89.0	99.3	85.8	120.6	120.8	139.4	115.3
Vrednost radova izvedenih u inostranstvu	114.1	97.0	126.5	109.3	83.2	83.4	153.0	126.6
Vrednost ugovorenih radova	110.3	93.8	122.4	105.8	127.0	127.3	138.2	114.3

- 2) број захтева у процесу издавања аката који третирају област грађевинарства - 132,381 захтева поднетих кроз систем ЦЕОП у 2021. години, односно 139,331 захтева у 2022. години,
- 3) број издатих грађевинских дозвола – 30,177 у 2021. години, односно 29,344 у 2022. години.

Табела. Преглед броја издатих грађевинских дозвола у периоду од 2013. до 2022. године.

			Period	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
			Dozvole	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Ukupno
Indikator	Teritorija - NSTJ	Vrsta građevine											
Broj izdatih gradjevinskih dozvola [broj]	REPUBLIKA SRBIJA	Ukupno		7519	7668	10438	12671	18477	19484	21844	22625	30177	29344

- 4) број усвојених решења у вези са употребним дозволама – 1,297 у 2021. години, односно 6,746 усвојених захтева у вези са употребним дозволама из 2022. године,

Табела. Детаљан преглед обраде захтева у систему ЦЕОП за 2021. и 2022. годину на територији Републике Србије						
Група захтева	Тип поступка	Статус поднетог захтева	Укупан број захтева	2021 Процентуално учешће у укупном броју овог типа поступка	2022 Процентуално учешће у укупном броју овог типа поступка	
ЛОКАЦИЈСК И УСЛОВИ	Издавање локацијских услова	Захтев одбачен	7125	34.33%	6785	34.61%
	Издавање локацијских услова	Захтев усвојен	11605	55.91%	10585	54.00%
	Издавање локацијских услова	Обавештавање завршено	236	1.14%	0	0
	Издавање локацијских услова	Поступак обустављен	31	0.15%	391	1.99%
	Издавање локацијских услова	Поступак сторниран	0	0	64	0.33%
	Издавање локацијских услова	У обради	1759	8.47%	1777	9.07%
	Издавање локацијских услова	Укупно	20756	100%	19602	100%
	Издавање локацијских услова на основу усаглашеног захтева	Захтев одбачен	1615	30.17%	1530	28.08%
	Издавање локацијских услова на основу усаглашеног захтева	Захтев усвојен	3240	60.53%	3239	59.45%
	Издавање локацијских услова на основу усаглашеног захтева	Поступак обустављен	39	0.73%	87	1.60%
	Издавање локацијских услова на основу усаглашеног захтева					

Издавање локацијских услова на основу усаглашеног захтева	Поступак сторниран	6	0.11%	3	0.06%
	У обради	453	8.46%	589	10.81%
	Укупно	5353	100%	5448	100%
Издавање локацијских услова на основу усаглашеног захтева	Захтев одбачен	3	17.65%	0	0
Издавање/измена локацијских услова на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Захтев усвојен	13	76.47%	0	0
Издавање/измена локацијских услова на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Поступак обустављен	0	0	0	0
Издавање/измена локацијских услова на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Поступак сторниран	0	0	0	0
Издавање/измена локацијских услова на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	У обради	1	5.88%	0	0
Издавање/измена локацијских услова на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Укупно	17	100%	0	0
Измена локацијских услова	Захтев одбачен	517	25.08%	472	20.48%
Измена локацијских услова	Захтев усвојен	1345	65.26%	1597	69.28%
Измена локацијских услова	Поступак обустављен	56	2.72%	81	3.51%
Измена локацијских услова	Поступак сторниран	2	0.10%	5	0.22%
Измена локацијских услова	У обради	141	6.84%	150	6.51%
Измена локацијских услова	Укупно	2061	100%	2305	100%
Измена локацијских услова на основу усаглашеног захтева	Захтев одбачен	75	23.15%	90	26.32%
Измена локацијских услова на основу усаглашеног захтева	Захтев усвојен	218	67.28%	217	63.45%
Измена локацијских услова на основу усаглашеног захтева	Поступак обустављен	1	0.31%	10	2.92%

ГРАЂЕВИНС КЕ ДОЗВОЛЕ	Измена локацијских услова на основу усаглашеног захтева	У обради	30	9.26%	25	7.31%
	Измена локацијских услова на основу усаглашеног захтева	Укупно	324	100%	342	100%
	Издавање грађевинске дозволе	Захтев одбачен	389 9	35.00%	398 1	34.78%
	Издавање грађевинске дозволе	Захтев одбијен	54	0.48%	94	0.82%
	Издавање грађевинске дозволе	Захтев усвојен	662 9	59.51%	654 1	57.14%
	Издавање грађевинске дозволе	Поступак обустављен	92	0.83%	221	1.93%
	Издавање грађевинске дозволе	Поступак сторниран	17	0.15%	18	0.16%
	Издавање грађевинске дозволе	У обради	449	4.03%	592	5.17%
	Издавање грађевинске дозволе	Укупно	111 40	100%	114 47	100%
	Издавање грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Захтев одбачен	659	21.78%	649	19.50%
	Издавање грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Захтев одбијен	13	0.43%	20	0.60%
	Издавање грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Захтев усвојен	223 1	73.73%	242 7	72.93%
	Издавање грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Обавештена инспекција	22	0.73%	32	0.96%
	Издавање грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Поступак обустављен	4	0.13%	6	0.18%
	Издавање грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	У обради	97	3.21%	194	5.83%
	Издавање грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Укупно	302 6	100%	332 8	100%
	Издавање/измена грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Захтев одбачен	6	33.33%	0	0
	Издавање/измена грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Захтев усвојен	12	66.67%	0	0
	Издавање/измена грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Поступак обустављен	0	0	0	0

	Издавање/измена грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	У обради	0	0	0	0
	Издавање/измена грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Укупно	18	100%	0	0
	Измена грађевинске дозволе	Захтев одбачен	720	28.54%	667	25.67%
	Измена грађевинске дозволе	Захтев одбијен	14	0.55%	31	1.19%
	Измена грађевинске дозволе	Захтев усвојен	160 2	63.50%	167 1	64.32%
	Измена грађевинске дозволе	Поступак обустављен	43	1.70%	60	2.31%
	Измена грађевинске дозволе	Поступак сторниран	2	0.08%	3	0.12%
	Измена грађевинске дозволе	У обради	142	5.63%	166	6.39%
	Измена грађевинске дозволе	Укупно	252 3	100%	259 8	100%
	Измена грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Захтев одбачен	89	21.71%	85	17.49%
	Измена грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Захтев одбијен	4	0.98%	3	0.62%
	Измена грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Захтев усвојен	290	70.73%	356	73.25%
	Измена грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Поступак обустављен	2	0.49%	7	1.44%
	Измена грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Поступак сторниран	1	0.24%	2	0.41%
	Измена грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	У обради	24	5.85%	33	6.79%
	Измена грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Укупно	410	100%	486	100%
РЕШЕЊА О ОДОБРЕЊУ РАДОВА	Издавање решења о одобрењу извођења радова	Захтев одбачен	515 1	21.06%	467 5	20.37%
	Издавање решења о одобрењу извођења радова	Захтев одбијен	179	0.73%	297	1.29%

Издавање решења о одобрењу извођења радова	Захтев усвојен	184 12	75.27%	169 92	74.04%
Издавање решења о одобрењу извођења радова	Поступак обустављен	97	0.40%	202	0.88%
Издавање решења о одобрењу извођења радова	Поступак сторниран	30	0.12%	27	0.12%
Издавање решења о одобрењу извођења радова	У обради	593	2.42%	758	3.30%
Издавање решења о одобрењу извођења радова	Укупно	244 62	100%	229 51	100%
Издавање решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева	Захтев одбачен	597	19.04%	536	17.26%
Издавање решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева	Захтев одбијен	23	0.73%	27	0.87%
Издавање решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева	Захтев усвојен	240 2	76.62%	239 5	77.11%
Издавање решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева	Поступак обустављен	11	0.35%	22	0.71%
Издавање решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева	Поступак сторниран	3	0.10%	1	0.03%
Издавање решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева	У обради	99	3.16%	125	4.02%
Издавање решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева	Укупно	313 5	100%	310 6	100%
Издавање/измена решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Захтев одбачен	8	47.06%	0	0
Издавање/измена решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Захтев усвојен	9	52.94%	0	0
Издавање/измена решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Поступак обустављен	0	0	0	0
Издавање/измена решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	У обради	0	0	0	0
Издавање/измена решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Укупно	17	100%	0	0

	Измена решења о одобрењу извођења радова	Захтев одбачен	67	17.31%	77	16.11%
	Измена решења о одобрењу извођења радова	Захтев одбијен	3	0.78%	9	1.88%
	Измена решења о одобрењу извођења радова	Захтев усвојен	288	74.42%	353	73.85%
	Измена решења о одобрењу извођења радова	Поступак обустављен	7	1.81%	12	2.51%
	Измена решења о одобрењу извођења радова	Поступак сторниран	0	0	2	0.42%
	Измена решења о одобрењу извођења радова	У обради	22	5.68%	25	5.23%
	Измена решења о одобрењу извођења радова	Укупно	387	100%	478	100%
	Измена решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева	Захтев одбачен	6	18.75%	11	18.64%
	Измена решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева	Захтев одбијен	0	0	2	3.39%
	Измена решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева	Захтев усвојен	25	78.13%	44	74.58%
	Измена решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева	У обради	1	3.13%	2	3.39%
	Измена решења о одобрењу извођења радова на основу усаглашеног захтева	Укупно	32	100%	59	100%
ПРИВРЕМЕН Е ГРАЂЕВИНС КЕ ДОЗВОЛЕ	Издавање привремене грађевинске дозволе	Захтев одбачен	72	43.37%	71	45.81%
	Издавање привремене грађевинске дозволе	Захтев одбијен	2	1.20%	2	1.29%
	Издавање привремене грађевинске дозволе	Захтев усвојен	76	45.78%	68	43.87%
	Издавање привремене грађевинске дозволе	Поступак обустављен	5	3.01%	4	2.58%
	Издавање привремене грађевинске дозволе	У обради	11	6.63%	10	6.45%
	Издавање привремене грађевинске дозволе	Укупно	166	100%	155	100%
	Издавање привремене грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Захтев одбачен	15	25.42%	14	28.00%

	Издавање привремене грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Захтев одбијен	3	5.08%	1	2.00%
	Издавање привремене грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Захтев усвојен	40	67.80%	30	60.00%
	Издавање привремене грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	У обради	1	1.69%	5	10.00%
	Издавање привремене грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Укупно	59	100%	50	100%
	Издавање/измена привремене грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Захтев одбачен	0	0	0	0
	Издавање/измена привремене грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Захтев усвојен	0	0	0	0
	Издавање/измена привремене грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	У обради	0	0	0	0
	Издавање/измена привремене грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева (пре увођења ЦЕОП-а)	Укупно	0	0	0	0
	Измена привремене грађевинске дозволе	Захтед одбијен	0	0	14	28.00%
	Измена привремене грађевинске дозволе	Захтев одбачен	3	30.00%	1	2.00%
	Измена привремене грађевинске дозволе	Захтев усвојен	5	50.00%	30	60.00%
	Измена привремене грађевинске дозволе	У обради	2	20.00%	5	10.00%
	Измена привремене грађевинске дозволе	Укупно	10	100%	50	100%
	Измена привремене грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Захтев одбачен	2	100.00 %	0	0
	Измена привремене грађевинске дозволе на основу усаглашеног захтева	Укупно	2	100%	0	0
УПОТРЕБНЕ ДОЗВОЛЕ	Издавање употребне дозволе	Документ је припремљен	269 9	35.97%	0	0
	Издавање употребне дозволе	Захтев одбачен	10	0.13%	285 1	31.61%
	Издавање употребне дозволе	Захтев одбијен	414 6	55.26%	27	0.30%

	Издавање употребне дозволе	Захтев усвојен	60	0.80%	5168	57.30%
	Издавање употребне дозволе	Поступак обустављен	36	0.48%	108	1.20%
	Издавање употребне дозволе	Поступак сторниран	0	0	71	0.79%
	Издавање употребне дозволе	Припремљен акт	0	0	0	0
	Издавање употребне дозволе	Припремљен нацрт акта	0	0	0	0
	Издавање употребне дозволе	У обради	552	7.36%	794	8.80%
	Издавање употребне дозволе	Укупно	7503	100%	9019	100%
	Издавање употребне дозволе на основи усаглашеног захтева	Захтев одбачен	637	30.51%	652	26.50%
	Издавање употребне дозволе на основи усаглашеног захтева	Захтев одбијен	9	0.43%	8	0.33%
	Издавање употребне дозволе на основи усаглашеног захтева	Захтев усвојен	1235	59.15%	1578	64.15%
	Издавање употребне дозволе на основи усаглашеног захтева	Поступак обустављен	11	0.53%	32	1.30%
	Издавање употребне дозволе на основи усаглашеног захтева	Поступак сторниран	9	0.43%	25	1.02%
	Издавање употребне дозволе на основи усаглашеног захтева	У обради	187	8.96%	165	6.71%
	Издавање употребне дозволе на основи усаглашеног захтева	Укупно	2088	100%	2460	100%
	Измена употребне дозволе	Захтев одбачен	0	0	24	24.49%
	Измена употребне дозволе	Захтев усвојен	0	0	62	63.27%
	Измена употребне дозволе	Поступак обустављен	0	0	5	5.10%
	Измена употребне дозволе	Поступак сторниран	0	0	3	3.06%

	Измена употребне дозволе	У обради	0	0	4	4.08%
	Измена употребне дозволе	Укупно	0	0	98	100%
	Измена употребне дозволе	Захтев одбачен	0	0	4	33.33%
	Измена употребне дозволе	Захтев усвојен	0	0	8	66.67%
	Измена употребне дозволе	Укупно	0	0	12	100%
	Достављања пројекта за извођење за објекте из члана 133.	Захтев одбачен	0	7.14%	14	87.50%
	Достављања пројекта за извођење за објекте из члана 133.	Захтев усвојен	1	71.43%	0	0
	Достављања пројекта за извођење за објекте из члана 133.	Поступак обустављен	0	0	2	12.50%
ОСТАЛИ ЗАХТЕВИ	Достављања пројекта за извођење за објекте из члана 133.	У обради	10	21.43%	0	0
	Достављања пројекта за извођење за објекте из члана 133.	Укупно	14	100%	16	100%
	Достављање техничке документације у погледу мера заштите од пожара	Захтев одбачен	844	33.10%	771	28.46%
	Достављање техничке документације у погледу мера заштите од пожара	Захтев одбијен	172	6.75%	216	7.97%
	Достављање техничке документације у погледу мера заштите од пожара	Захтев усвојен	135 4	53.10%	147 7	54.52%
	Достављање техничке документације у погледу мера заштите од пожара	Поступак обустављен	24	0.94%	54	1.99%
	Достављање техничке документације у погледу мера заштите од пожара	Поступак сторниран	7	0.27%	12	0.44%
	Достављање техничке документације у погледу мера заштите од пожара	У обради	149	5.84%	179	6.61%
	Достављање техничке документације у погледу мера заштите од пожара	Укупно	255 0	100%	270 9	100%
	Достављање техничке документације у погледу мера заштите од пожара на основу усаглашеног захтева	Донета коначна одлука	0	0	0	0

Достављање техничке документације у погледу мера заштите од пожара на основу усаглашеног захтева	Захтев одбачен	108	20.81%	91	17.50%
	Захтев одбијен	53	10.21%	44	8.46%
	Захтев усвојен	311	59.92%	351	67.50%
	Поступак обустављен	4	0.77%	4	0.77%
	У обради	43	8.29%	30	5.77%
	Укупно	519	100%	520	100%
Пријава завршетка израде темеља	Захтев одбачен	150 8	19.71%	147 8	17.74%
	Захтев одбијен	58	0.76%	105	1.26%
	Захтев усвојен	542 5	70.92%	585 1	70.22%
	Поступак обустављен	54	0.71%	73	0.88%
	Поступак сторниран	8	0.10%	9	0.11%
	У обради	597	7.80%	816	9.79%
	Укупно	765 0	100%	833 2	100%
Пријава завршетка објекта у конструктивном смислу	Захтев одбачен	919	14.57%	110 0	14.72%
	Захтев одбијен	40	0.63%	112	1.50%
	Захтев усвојен	486 2	77.06%	553 9	74.10%
	Поступак обустављен	36	0.57%	83	1.11%

Пријава завршетка објекта у конструктивном смислу	Поступак сторниран	16	0.25%	39	0.52%
Пријава завршетка објекта у конструктивном смислу	Припремљен акт	0	0	0	0
Пријава завршетка објекта у конструктивном смислу	У обради	436	6.91%	602	8.05%
Пријава завршетка објекта у конструктивном смислу	Укупно	6309	100%	7475	100%
Пријава радова	Захтев одбачен	1989	10.54%	1852	8.68%
Пријава радова	Захтев усвојен	16739	88.68%	19160	89.83%
Пријава радова	Поступак обустављен	42	0.22%	69	0.32%
Пријава радова	Поступак сторниран	7	0.04%	20	0.09%
Пријава радова	У обради	98	0.52%	229	1.07%
Пријава радова	Укупно	18875	100%	21330	100%
Прикључење на комуналну и другу инфраструктуру	Делимично усвојено	62	0.82%	210	2.36%
Прикључење на комуналну и другу инфраструктуру	Захтев одбачен	1530	20.30%	2211	24.89%
Прикључење на комуналну и другу инфраструктуру	Захтев одбијен	187	2.48%	350	3.94%
Прикључење на комуналну и другу инфраструктуру	Захтев усвојен	4982	66.11%	4940	55.62%
Прикључење на комуналну и другу инфраструктуру	Одобрен документ	0	0	0	0
Прикључење на комуналну и другу инфраструктуру	Поступак обустављен	37	0.49%	93	1.05%
Прикључење на комуналну и другу инфраструктуру	Поступак сторниран	20	0.27%	60	0.68%

Прикључење на комуналну и другу инфраструктуру	У обради	718	9.53%	1018	11.46%
Прикључење на комуналну и другу инфраструктуру	Укупно	7536	100%	8882	100%
Упис права својине и издавање решења о кућном броју	Захтев одбачен	383	7.04%	244	4.02%
Упис права својине и издавање решења о кућном броју	Захтев одбијен	47	0.86%	149	2.45%
Упис права својине и издавање решења о кућном броју	Захтев усвојен	3853	70.84%	4600	75.75%
Упис права својине и издавање решења о кућном броју	Поступак обустављен	17	0.31%	5	0.08%
Упис права својине и издавање решења о кућном броју	Поступак сторниран	41	0.75%	58	0.96%
Упис права својине и издавање решења о кућном броју	У обради	1098	20.19%	1017	16.75%
Упис права својине и издавање решења о кућном броју	Укупно	5439	100%	6073	100%

- 5) број донетих планских докумената као резултат имплементације закона и прописа који уређују области планирања и изградње (Предложеним изменама закона је предвиђено да се ова пракса унапреди и да обнављањем Централног регистра планских докумената и задуживањем Агенције да овај регистар води, постоје ажурни подаци о важећим планским документима у Републици, као и да плански документи буду доступни, као и сви други општи акти).
- 6) број издатих сертификата зелене градње - нацртом Закона предвиђено је да новоформирана Агенција за просторно планирање и урбанизам Републике Србије, издаје односно потврђује сертификате зелене градње. Дакле, у питању је нов институт па је број издатих сертификата овога типа, у овом тренутку, једнак 0,
- 7) број активних градилишта закључно са 31.11.2022. године износио је 117.609.

Битни показатељи јесу и основни макроекономски показатељи који описују стање привреде попут кретања:

- 8) бруто друштвеног производа,
- 9) националног дохотка,

Бруто домаћи производ и национални дохотак				
Republika Srbija	2018	2019	2020	2021
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD – ukupno, mil. RSD	5072932	5421851	5504431	6270097
Bruto domaći proizvod – po stanovniku, RSD	726510	780658	797845	917442
Prosečan broj stanovnika, sredinom godine – u hilj.	6982.6	6945.2	6899.1	6834.3
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD – ukupno, mil. USD	50589	51501	53427	63021
Bruto domaći proizvod – po stanovniku, USD	7245	7415	7744	9221
Prosečan kurs, USD/RSD	100.2784	105.2762	103.0272	99.4925
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD – ukupno, mil. EUR	42892	46005	46815	53329
Bruto domaći proizvod – po stanovniku, EUR	6143	6624	6786	7803
Prosečan kurs, EUR/RSD	118.2716	117.8524	117.5777	117.5733
BRUTO NACIONALNI DOHODAK – ukupno, mil. RSD	4814005	5128721	5335129	6026408
BRUTO NACIONALNI DOHODAK – ukupno, mil. USD	48006	48717	51784	60572
BRUTO NACIONALNI DOHODAK – ukupno, mil. EUR	40703	43518	45375	51257

- 10) Допринос грађевинарства бруто друштвеном производу Републике Србије

Табела. Бруто додата вредност и бруто друштвени производ, текуће цене, 2021. и 2022. година

REPUBLIKA SRBIJA	2022 ¹⁾				UKUPNO
	I	II	III	IV	
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	68631.1	97573.3	153620.2	158932.8	478,757.40
B-E - Rudarstvo; Prerađivačka industrija; Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom; Snabdevanje vodom i upravljanje otpadnim vodama	291132.2	317341.4	308858.7	328627.1	1,245,959.40
F - Građevinarstvo	70965.5	91946.4	103761.3	126321.1	392,994.30
G-I - Trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila; Saobraćaj i skladištenje; Usluge smeštaja i ishrane	268335.8	312143.7	328572.1	340350.6	1,249,402.20
J - Informisanje i komunikacije	85624.8	87088.2	90440.7	96156.2	359,309.90
K - Finansijske delatnosti i delatnost osiguranja	49370.9	51954.2	51756.8	55628.9	208,710.80
L - Poslovanje nekretninama	111122.9	119049.2	131931.7	144019.5	506,123.30
M-N - Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti; Administrativne i pomoćne uslužne delatnosti	89887.9	101104.2	110093.8	111238.1	412,324.00
O-Q - Državna uprava i obavezno socijalno osiguranje; Obrazovanje; Zdravstvena i socijalna zaštita	199691.3	207516	190944.9	217018.5	815,170.70
R-T - Umetnost, zabava i rekreacija; Ostale uslužne delatnosti; Delatnost domaćinstva kao poslodavca	34955.5	38349.5	46265	45933	165,503.00
Bruto dodata vrednost (BDV)	1269718	1424066.2	1516245.2	1624225.9	5,834,255.30
Neto porezi	256101.9	331181.5	326453	342752.2	1,256,488.60
Bruto domaći proizvod (BDP)	1525820	1755247.7	1842698.1	1966978.1	7,090,743.90

3. Bruto dodata vrednost i bruto domaći proizvod, stope realnog rasta (promene, prema istom periodu prethodne godine)

Republika Srbija	2022 ¹⁾				%
	I	II	III	IV	
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	-8.4	-8.6	-8.5	-7.8	-7.8
B-E - Rudarstvo; Prerađivačka industrija; Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom; Snabdevanje vodom i upravljanje otpadnim vodama	2.0	4.6	-0.4	1.2	1.2
F - Građevinarstvo	-5.7	-6.9	-12.1	-12.5	-12.5
G-I - Trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila; Saobraćaj i skladištenje; Usluge smeštaja i ishrane	11.4	8.1	5.5	2.8	2.8
J - Informisanje i komunikacije	5.3	5.2	8.1	7.7	7.7
K - Finansijske delatnosti i delatnost osiguranja	2.1	2.3	2.8	1.8	1.8
L - Poslovanje nekretninama	0.7	0.5	0.4	0.2	0.2
M-N - Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti; Administrativne i pomoćne uslužne delatnosti	6.6	7.5	7.1	7.2	7.2
O-Q - Državna uprava i obavezno socijalno osiguranje; Obrazovanje; Zdravstvena i socijalna zaštita	2.9	4.6	-3.0	-2.0	-2.0
R-T - Umetnost, zabava i rekreacija; Ostale uslužne delatnosti; Delatnost domaćinstva kao poslodavca	13.2	12.8	14.3	10.9	10.9
Bruto dodata vrednost (BDV)	3.3	3.5	0.7	0.3	0.3
Neto porezi	8.2	5.1	2.5	1.1	1.1
Bruto domaći proizvod (BDP)	4.1	3.8	1.0	0.4	0.4

Republika Srbija	2021 ¹⁾				UKUPNO
	I	II	III	IV	
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	71060.4	86831	127635.8	123827	409,354.20
B-E - Rudarstvo; Prerađivačka industrija; Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom; Snabdevanje vodom i upravljanje otpadnim vodama	285608.2	291283.8	299322.1	332512.6	1,208,726.70
F - Građevinarstvo	64215.6	83738.7	100576.9	125873.1	374,404.30
G-I - Trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila; Saobraćaj i skladištenje; Usluge smeštaja i ishrane	225011.7	267828	283378.3	299314.6	1,075,532.60
J - Informisanje i komunikacije	78571.7	79272.2	78164.5	82972	318,980.40
K - Finansijske delatnosti i delatnost osiguranja	45344.2	47474.8	46544.2	48892.2	188,255.40
L - Poslovanje nekretninama	93802.4	97208.4	102043	105179.5	398,233.30
M-N - Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti; Administrativne i pomoćne uslužne delatnosti	83484.9	92975.9	99665.2	99407.2	375,533.20
O-Q - Državna uprava i obavezno socijalno osiguranje; Obrazovanje; Zdravstvena i socijalna zaštita	171958.7	177314.4	178990.9	201097.5	729,361.50
R-T - Umetnost, zabava i rekreacija; Ostale uslužne delatnosti; Delatnost domaćinstva kao poslodavca	29985.8	32993	40787.4	41057.4	144,823.60
Bruto dodata vrednost (BDV)	1149043.6	1256920.2	1357108.2	1460133	5,223,205.00
Neto porezi	215680.8	275393.3	267347.2	287087.5	1,045,508.80
Bruto domaći proizvod (BDP)	1364724.4	1532313.6	1624455.4	1747220.6	6,268,714.00

3. Bruto dodata vrednost i bruto domaći proizvod, stope realnog rasta (promene, prema istom periodu prethodne godine)

Republika Srbija		2021 ¹⁾				%
		I	II	III	IV	
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo		-5.6	-5.1	-5.3		-5.5
B-E - Rudarstvo; Prerađivačka industrija; Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom; Snabdevanje vodom i upravljanje otpadnim vodama		3.9	15.3	2.3		4.3
F - Građevinarstvo		16.1	14.6	15.7		10.9
G-I - Trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila; Saobraćaj i skladištenje; Usluge smeštaja i ishrane		5.7	33.5	16.9		14.7
J - Informisanje i komunikacije		5.2	6.6	4.1		5.1
K - Finansijske delatnosti i delatnost osiguranja		3.5	3.7	2.7		1.9
L - Poslovanje nekretninama		-0.2	0.3	0.2		0.2
M-N - Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti; Administrativne i pomoćne uslužne delatnosti		-7.3	28.1	13.7		10.9
O-Q - Državna uprava i obavezno socijalno osiguranje; Obrazovanje; Zdravstvena i socijalna zaštita		0.4	-2.0	7.7		5.8
R-T - Umetnost, zabava i rekreacija; Ostale uslužne delatnosti; Delatnost domaćinstva kao poslodavca		-12.8	37.7	22.7		26.7
Bruto dodata vrednost (BDV)		2.1	13.3	7.4		6.9
Neto porezi		-1.2	16.1	8.7		7.7
Bruto domaći proizvod (BDP)		1.5	13.7	7.6		7.0

Бруто додата вредност, по делатностима, и бруто домаћи производ

Сталне цене претходне године

Republika Srbija		2018	2019	2020	2021
Mil. RSD					
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo		329591	316454	330347	329359
B Rudarstvo		96419	100860	106759	130953
C Prerađivačka industrija		728843	737415	745586	768680
D Snabdevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija		173020	173498	173867	177571
E Snabdevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti		56710	59024	57598	61480
F Građevinarstvo		220371	302205	299629	352431
G Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala		581618	617503	613092	703020
H Saobraćaj i skladištenje		196329	208319	181997	214464
I Usluge smeštaja i ishrane		70201	75172	53674	76934
J Informisanje i komunikacije		248294	263495	287134	313531
K Finansijske delatnosti i delatnost osiguranja		144925	155768	178440	198476
L Poslovanje nekretninama		348652	359657	372934	398769
M Stručne, naučne i tehničke delatnosti		188154	204929	201209	227259
N Administrativne i pomoćne uslužne delatnosti		113132	118015	108032	126111
O Državna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje		156966	184897	207939	227842
P Obrazovanje		162819	181917	193121	199818
Q Zdravstvena i socijalna zaštita		182417	193264	229211	266491
R Umetnost; zabava i rekreacija		58618	62175	49884	65162
S Ostale uslužne delatnosti		56957	62837	61729	68836
T Delatnost domaćinstva kao poslodavca; delatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe		8240	8579	5556	5896
U Delatnost eksteritorijalnih organizacija i tela		...	...	...	...
Bruto dodata vrednost (BDV)		4122276	4385982	4457735	4913083
Porezi na proizvode		858576	913133	922716	1015047
Subvencije na proizvode		6167	6437	7571	8120
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD (BDP)		4974685	5292678	5372880	5920010

Stope realnog rasta, %

A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	15.1	-1.7	2.3	-5.7
B Rudarstvo	-4.7	0.0	2.3	29.4
C Prerađivačka industrija	1.5	0.1	0.5	5.1
D Snabdevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	0.9	0.1	1.1	0.0
E Snabdevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	3.6	5.2	-3.9	0.5
F Građevinarstvo	12.4	33.6	-3.3	17.6
G Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	6.6	6.2	-0.6	12.8
H Saobraćaj i skladištenje	5.5	5.3	-10.5	13.9
I Usluge smeštaja i ishrane	6.8	6.0	-29.1	31.8
J Informisanje i komunikacije	5.4	8.2	8.7	4.9
K Finansijske delatnosti i delatnost osiguranja	7.5	2.4	4.6	9.4
L Poslovanje nekretninama	0.0	0.8	-0.2	3.0
M Stručne, naučne i tehničke delatnosti	-2.0	3.5	-4.6	6.1
N Administrativne i pomoćne uslužne delatnosti	8.9	2.2	-11.1	8.5
O Državna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	4.2	7.5	4.4	2.5
P Obrazovanje	1.4	4.5	2.7	2.8
Q Zdravstvena i socijalna zaštita	3.6	-1.4	5.8	7.3
R Umetnost, zabava i rekreacija	4.5	3.6	-19.3	26.3
S Ostale uslužne delatnosti	-4.8	3.3	-2.1	7.1
T Delatnost domaćinstva kao poslodavca; delatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	-11.3	-1.7	-37.0	5.4
U Delatnost eksteritorijalnih organizacija i tela	...	...	...	...
Bruto dodata vrednost (BDV)	4.3	4.4	-0.6	7.4
Porezi na proizvode	5.5	4.2	-2.3	8.2
Subvencije na proizvode	4.3	-0.5	2.7	3.1
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD (BDP)	4.5	4.3	-0.9	7.5

Разлози за праћење поменутих показатеља повезани су са праћењем општег стања грађевинске индустрије у Републици Србији и доприноса ове гране индустрије креирању бруто друштвеног производа Републике Србије.

Изменама и допунама Закона о планирању и изградњи је, између осталог, предвиђено укидање два Lex Specialisa и то:

1. Укидање Закона о претварању права коришћења у право својине на грађевинском земљишту уз накнаду;

У вези са овом мером предвиђеном Законом, прате се следећи показатељи:

1. Процењена површина објекта која ће се потенцијално изградити по основу ове измене Закона - Процењено је да ће измена довести до "ослобађања" одговарајућег обима грађевинског земљишта за изградњу, што потенцијално, у **дугом року**, може довести до изградње објекта површине око **15,000,000 м²**.
2. Број грађевинских и употребних дозвола који ће се потенцијално издати по основу изградње на предметним површинама – процењено је да је тренутно на територији Републике Србије 5,000 оваквих локација, дакле да ће, у случају изградње, бити издато **5,000 грађевинских и 5,000 употребних дозвола**.
3. Број грађевинских радника који ће се потенцијално запослити на градилиштима која ће се отворити као последица укидања Закона о конверзији – процена је да би се запослило око **300,000 грађевинских радника**.
4. Вредност прихода који је остварен по осниву накнаде за конверзију - у периоду од 2010. године до краја 2022. године, вредност прихода остварених по основу накнаде за претварање права коришћења у право својине **износи 3.645.334.435 динара**.

2. укидање lex specialisa за линијске инфраструктурне објекте;

- 2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима. Не.
- 3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?
- 4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

▪ **Уочени проблеми:**

- Кретање макроекономских показатеља, а посебно показатеља у области грађевинарства, указују на потребу предузимања системских мера које ће унапредити општи амбијент у области планирања и изградње. Закључено је да ће измене и допуне Закона имати позитиван ефекат на даљи развој грађевинске индустрије Републике Србије, која је један од главних покретача привредног и економског развоја Србије. Пад грађевинске индустрије описан кроз пад вредности грађевинских радова директно тиче на пад доприноса грађевинске индустрије бруто друштвеном производу Републике Србије, односно на вредност БДП. Низ измена и допуна Закона имају за циљ да унапређењем амбијента у грађевинском сектору, у мери у којој је то могуће, преокрену негативне трендове.

▪ **Кретања у грађевинској индустрији на територији Републике Србије.**

Од друге половине 2017. године индекси вредности изведених грађевинских радова у Србији били су у порасту. Након краћег застоја грађевинске активности у другом кварталу и другој половини 2020. године изазваног епидемијом коронавируса, индекси вредности изведених радова на територији Републике Србије током 2021. године поново бележе раст. Поред великих инфраструктурних пројеката, у 2021. години забележена је и веома интензивна изградња стамбених и нестамбених зграда на територији целе земље. Годишња стопа раста за зграде износила је 17,0%, а за остале грађевине 19,6%.

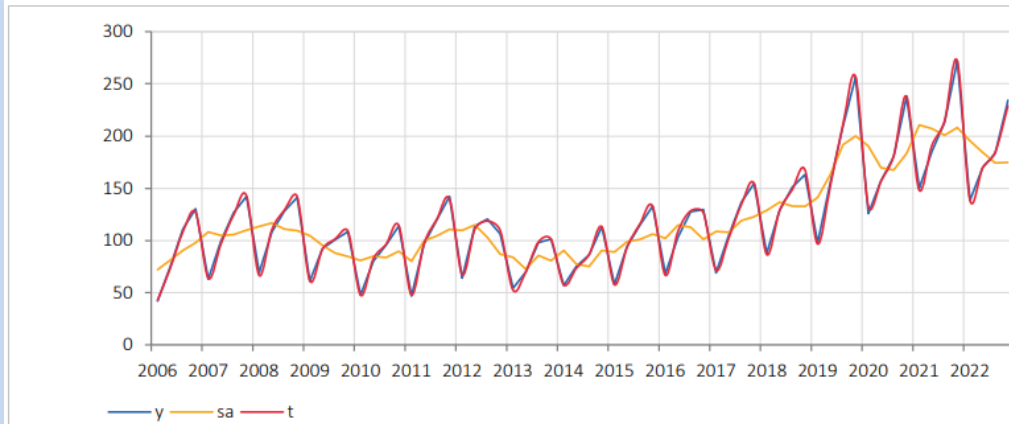
У 2022. години, кумулативна вредност изведених грађевинских радова бележи пад и на зградама (-11,6%) и на осталим грађевинама (-11%), док је укупна вредност изведених радова у Републици Србији, изражена у сталним ценама, у 2022. години смањена за 11,2% у односу на претходну годину.

КРЕТАЊА У 2022. ГОДИНИ

Грађевинска активност на територији Републике Србије у 2022. години смањена је за 11,2% у сталним ценама, у поређењу са претходном годином. Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених радова на зградама бележи пад од

11,6% и на осталим грађевинама (саобраћајнице, цевоводи, сложене индустријске грађевине и сл.) за 11% у сталним ценама.

Графикон 1. Компоненте временске серије вредности изведених грађевинских радова на територији Републике Србије у сталним ценама, индекси (y – оригинална серија, sa – серија са искљученом сезонском компонентом, t – тренд-циклус компонента, просек 2015 = 100)

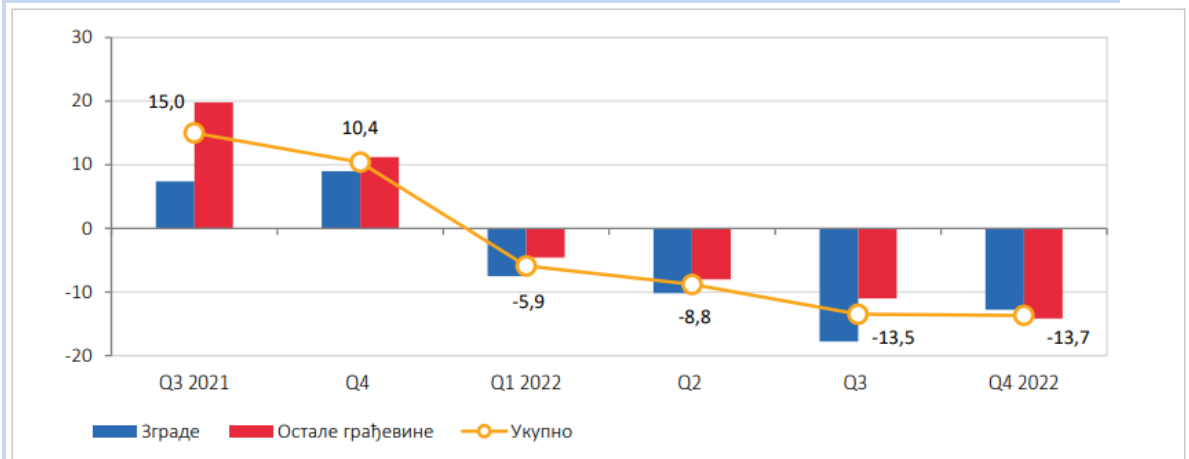
КРЕТАЊЕ У ЧЕТВРТОМ КВАРТАЛУ 2022.

У четвртном кварталу 2022. године грађевинска активност на територији Републике Србије је, у односу на исти период претходне године, опала за 0,1% у текућим ценама, док је у сталним ценама опала за 13,7%. Индекс цена грађевинског материјала, који се користи као дефлатор вредности у грађевинарству, у посматраном периоду износио је 115,7. Вредност грађевинских радова, изражена у сталним ценама, нижа је за 14,2% на осталим грађевинама (саобраћајнице, цевоводи, сложене индустријске грађевине и сл.), а на зградама за 12,8% у односу на четврти квартал 2021. године.

Табела 1. Вредност изведених грађевинских радова, квартални индекси (поређење са истим периодом претходне године)

	2020				2021				2022			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Текуће цене	133,7	104,4	86,8	95,0	116,7	124,7	128,8	127,1	110,3	108,4	102,7	99,9
Сталне цене	127,2	99,4	84,2	91,2	117,4	114,9	115,0	110,4	94,1	91,2	86,5	86,3

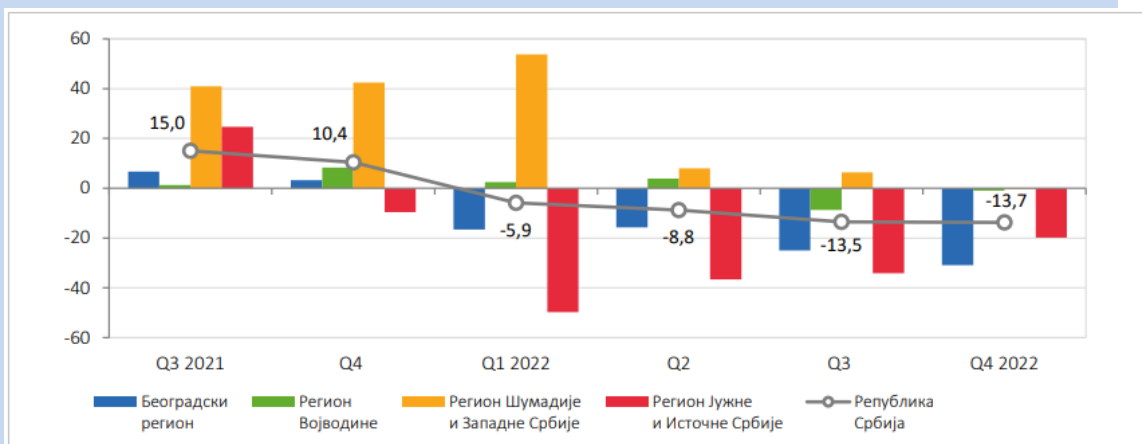
Графикон 2. Вредност изведених грађевинских радова у сталним ценама, стопе раста (%) (квартал у односу на исти квартал претходне године)

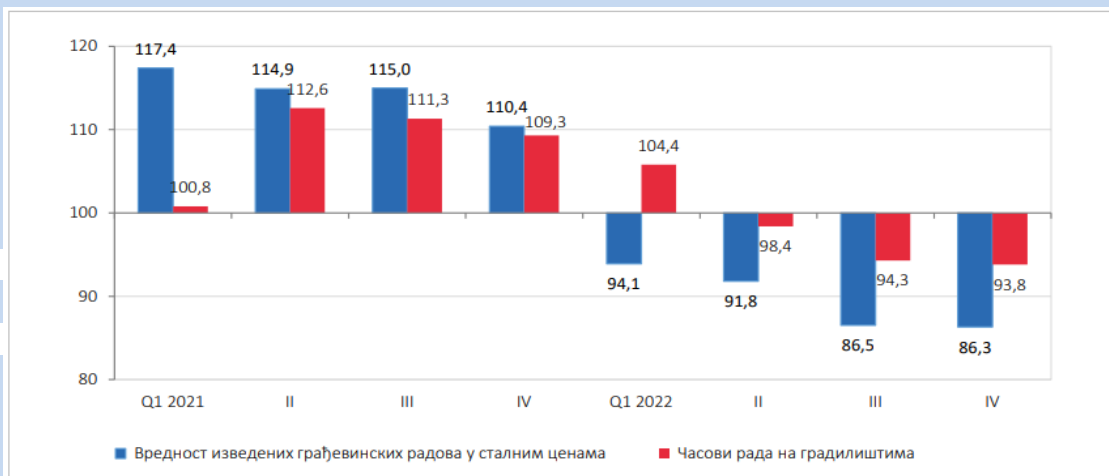
У четвртном кварталу 2022. године грађевинска активност опала је у свим регионима. У Региону Шумадије и Западне Србије, у односу на исти период претходне године, смањење износи 0,3%, у сталним ценама. Посматрано према врстама грађевина, у овом кварталу, раст је забележен на грађевинама саобраћајне инфраструктуре, док је вредност опала на стамбеним зградама и целоводима. У Региону Јужне и Источне Србије грађевинска активност смањена је за 19,8%, у сталним ценама. На пад активности највише је утицао завршетак изградње магистралног гасовода, као и смањен интензитет радова на грађевинама саобраћајне инфраструктуре. Радови на стамбеним и нестамбеним зградама су повећани у односу на четврти квартал 2021. године. У Београдском региону забележен је највећи пад грађевинске активности, 30,9% у сталним ценама, у односу на исти период претходне године. Највећи пад вредности забележен је на грађевинама саобраћајне инфраструктуре, јер су радови на модернизацији пруге, деоница Београд – Стара Пазова, завршени. Поред тога, приметан је пад вредности и на изградњи нестамбених зграда. У овом региону повећање радова је забележено само на стамбеним зградама.

Смањење грађевинске активности у четвртном кварталу забележено је и у Региону Војводине и износило је 1%, у сталним ценама. Значајан раст забележен је на грађевинама саобраћајне инфраструктуре, највише на пројекту модернизације пруге Нови Сад – Суботица, затим на изградњи аутопута Сремска Рача – Кузмин и брзој саобраћајници Рума–Шабац. У односу на четврти квартал претходне године, у овом региону забележена је успорена активност на нестамбеним зградама.

Графикон 3. Вредност изведених грађевинских радова по регионима, у сталним ценама, стопе раста (%) (квартал у односу на исти квартал претходне године)

Графикон 4. Вредност изведених грађевинских радова и часови рада на градилиштима, упоредни преглед, индекси (квартал у односу на исти квартал претходне године)

великог броја радника на изградњи грађевина саобраћајне инфраструктуре (аутопутева и железнице).

У првом кварталу 2022. вредност радова је била нижа, али је број ангажованих радника био већи. У другом, трећем и четвртном кварталу 2022. године часови рада и вредност изведених радова потврђују пад грађевинске активности.

- Анализом ефикасности рада органа надлежних за процесе уочен је пад ефикасности у обради захтева. С тим у вези, изменама и допунама Закона предвиђено је поверавање одређених овлашћења (у домену локацијских услова) ради растеређивања надлежних органа и унапређења њихове ефикасности.

Табела 2. Поређење статистике процеса решавања захтева на територији Града Београда, Града Ниша, Града Крагујевца и Града Новог Сада за 2022. и 2021. годину

2021															
#	НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ	ЛОКАЦИСКИ УСЛОВИ		ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ		РЕШЕЊЕ О ОДОБРЕЊУ ИЗВОЈЕЊА		ПРИВРЕМЕНЕ ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ		УПОТРЕБНЕ ДОЗВОЛЕ		ОСТАЛЕ ВРСТЕ ЗАХТЕВА		УКУПНО	
I	КРАГУЈЕВАЦ	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
1.1.	Захтев одбачен / одбијен	227	31.48%	110	31.70%	177	12.84%	0	0.00%	74	32.89%	181	16.39%	769	20.32%
1.2.	Захтев усвојен	485	67.27%	233	67.15%	1198	86.94%	10	100.00%	147	65.33%	908	82.25%	2981	78.76%
1.3.	Поступак обустављен	9	1.25%	4	1.15%	3	0.22%	0	0.00%	2	0.89%	4	0.36%	22	0.58%
1.4.	Поступак сторниран	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%	2	0.89%	5	0.45%	7	0.18%
1.5.	У обради	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%	6	0.54%	6	0.16%
1.6.	Укупно	721		347		1378		10		225		1104		3785	
II	НИШ	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
1.1.	Захтев одбачен / одбијен	322	46.46%	192	49.36%	294	46.23%	1	50.00%	159	54.08%	284	24.55%	1252	39.48%
1.2.	Захтев усвојен	356	51.37%	193	49.61%	336	52.83%	1	50.00%	131	44.56%	858	74.16%	1875	59.13%
1.3.	Поступак обустављен	14	2.02%	3	0.77%	6	0.94%	0	0.00%	2	0.68%	2	0.17%	27	0.85%
1.4.	Поступак сторниран	1	0.14%	1	0.26%	0	0.00%	0	0.00%	2	0.68%	4	0.35%	8	0.25%
1.5.	У обради	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%	9	0.78%	9	0.28%
1.6.	Укупно	693		389		636		2		294		1157		3171	
III	НОВИ САД	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
1.1.	Захтев одбачен / одбијен	1188	41.65%	933	44.47%	626	40.57%	4	50.00%	325	33.71%	772	14.59%	3848	30.17%
1.2.	Захтев усвојен	1634	57.29%	1145	54.58%	894	57.94%	4	50.00%	617	64.00%	4420	83.54%	8714	68.31%
1.3.	Поступак обустављен	17	0.60%	13	0.62%	19	1.23%	0	0.00%	7	0.73%	66	1.25%	122	0.96%
1.4.	Поступак сторниран	3	0.11%	3	0.14%	3	0.19%	0	0.00%	15	1.56%	5	0.09%	29	0.23%
1.5.	У обради	10	0.35%	4	0.19%	1	0.06%	0	0.00%	0	0.00%	28	0.53%	43	0.34%
1.6.	Укупно	2852		2098		1543		8		964		5291		12756	
IV	ГРАД БЕОГРАД (кумулативно)	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
1.1.	Захтев одбачен / одбијен	2810	52.11%	1476	46.62%	1459	43.19%	8	61.54%	1257	58.60%	2457	28.38%	9467	41.61%
1.2.	Захтев усвојен	2493	46.24%	1667	52.65%	1887	55.86%	4	30.77%	862	40.19%	5982	69.09%	12895	56.68%
1.3.	Поступак обустављен	41	0.76%	18	0.57%	16	0.47%	0	0.00%	16	0.75%	26	0.30%	117	0.51%
1.4.	Поступак сторниран	3	0.06%	2	0.06%	7	0.21%	0	0.00%	6	0.28%	24	0.28%	42	0.18%
1.5.	У обради	45	0.83%	3	0.09%	9	0.27%	1	7.69%	4	0.19%	169	1.95%	231	1.02%
1.6.	Укупно	5392		3166		3378		13		2145		8658		22752	

2022															
#	НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ	ЛОКАЦИСКИ УСЛОВИ		ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ		РЕШЕЊЕ О ОДОБРЕЊУ ИЗВОЈЕЊА		ПРИВРЕМЕНЕ ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ		УПОТРЕБНЕ ДОЗВОЛЕ		ОСТАЛЕ ВРСТЕ ЗАХТЕВА		УКУПНО	
I	КРАГУЈЕВАЦ	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
1.1.	Захтев одбачен / одбијен	160	23.36%	124	32.38%	147	15.05%	0	0.00%	133	26.76%	269	16.72%	833	20.03%
1.2.	Захтев усвојен	484	70.66%	244	63.71%	811	83.01%	7	100.00%	360	72.43%	1328	82.54%	3234	77.78%
1.3.	Поступак обустављен	9	1.31%	9	2.35%	16	1.64%	0	0.00%	2	0.40%	7	0.44%	43	1.03%
1.4.	Поступак сторниран	0	0.00%	0	0.00%	2	0.20%	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%	2	0.05%
1.5.	У обради	32	4.67%	6	1.57%	1	0.10%	0	0.00%	2	0.40%	5	0.31%	46	1.11%
1.6.	Укупно	685		383		977		7		497		1609		4158	
II	НИШ	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
1.1.	Захтев одбачен / одбијен	324	41.22%	146	33.03%	118	26.40%	0	0.00%	123	46.77%	258	21.79%	969	31.03%
1.2.	Захтев усвојен	429	54.58%	267	60.41%	320	71.59%	1	100.00%	117	44.49%	878	74.16%	2012	64.43%
1.3.	Поступак обустављен	19	2.42%	7	1.58%	4	0.89%	0	0.00%	6	2.28%	5	0.42%	41	1.31%
1.4.	Поступак сторниран	1	0.13%	2	0.45%	0	0.00%	0	0.00%	7	2.66%	3	0.25%	13	0.42%
1.5.	У обради	13	1.65%	20	4.52%	5	1.12%	0	0.00%	10	3.80%	40	3.38%	88	2.82%
1.6.	Укупно	786		442		447		1		263		1184		3123	
III	НОВИ САД	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
1.1.	Захтев одбачен / одбијен	1045	39.24%	945	39.57%	541	34.99%	2	40.00%	325	29.98%	793	13.44%	3651	26.87%
1.2.	Захтев усвојен	1320	49.57%	1292	54.10%	914	59.12%	2	40.00%	651	60.06%	4821	81.70%	9000	66.24%
1.3.	Поступак обустављен	58	2.18%	39	1.63%	12	0.78%	1	20.00%	14	1.29%	78	1.32%	202	1.49%
1.4.	Поступак сторниран	2	0.08%	4	0.17%	1	0.06%	0	0.00%	16	1.48%	22	0.37%	45	0.33%
1.5.	У обради	238	8.94%	108	4.52%	78	5.05%	0	0.00%	78	7.20%	187	3.17%	689	5.07%
1.6.	Укупно	2663		2388		1546		5		1084		5901		13587	
IV	ГРАД БЕОГРАД (кумулативно)	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
1.1.	Захтев одбачен / одбијен	2283	46.07%	1372	41.79%	1352	39.29%	5	62.50%	1121	50.43%	2715	28.16%	8848	37.56%
1.2.	Захтев усвојен	2179	43.97%	1739	52.97%	1907	55.42%	2	25.00%	922	41.48%	5990	62.12%	12739	54.08%
1.3.	Поступак обустављен	51	1.03%	45	1.37%	29	0.84%	1	12.50%	22	0.99%	75	0.78%	223	0.95%
1.4.	Поступак сторниран	5	0.10%	6	0.18%	1	0.03%	0	0.00%	20	0.90%	34	0.35%	66	0.28%
1.5.	У обради	438	8.84%	121	3.69%	152	4.42%	0	0.00%	138	6.21%	829	8.60%	1678	7.12%
1.6.	Укупно	4956		3283		3441		8		2223		9643		23554	

- Проблеми везани за просторно планирање и урбанизам;
 - а. Формирање Агенције за планирање и урбанизам

Предложено је формирање Агенције за просторно планирање и урбанизам као јавне агенције у складу са законом којим је уређен рад јавних агенција. Ова агенција представља пре свега стручно развојну агенцију надлежну за обављање послова припреме, координације и праћење израде планских докумената у Републици. Такође, Агенција ће обављати одређене регулаторне послове и поверене послове, који су дефинисани у оквиру надлежности агенције (издавање потврда о зеленим сертификатима, издавање лиценци за израду планских докумената, издавање информације о локацији за потребе изградње, издавање информације о локацији за потребе конверзије, стручна контрола и контрола усклађености докумената просторног и урбанистичког планирања.

Оснивање Агенције и увођење института Главног републичког и Главног покрајинског урбанисте је начин ставрања за ефикасније спровођење политике просторног развоја, односно планирања, коришћења, уређење и заштите простора.

Увођење принципа зелене агенде у планирање и изградњу има за циљ подстицање развоја „зелене економије“. Изменама и допунама овог закона ствара се нормативни оквир за коришћење наменских фондова за подстицање „зелене“ изградње, смањење карбонског отиска, подстицања коришћења обновљивих извора енергије, подстицање развоја урбане и електромобилности, и др.

Са друге стране, припрема, координација и праћење израде планских докумената, као и хоризонтална и вертикална координација биће ефикаснија, имајући у виду да ће се ови послови радити у посебној институцији. То ће омогућити и транспарентнији поступак припреме, координације и праћење израде планских докумената

Опште је познато да изворне надлежности органа управе подразумевају три врсте послова из области, и то: 1) нормативно-правних послова, 2) управно-правних послова, 3) послови инспекцијског надзора.

За стручно - аналитичко послове, традиционално су биле формиране посебне институције, примера ради заводи, дирекције, инситути, и сл. У последње време, а нарочито у последњих 20-ак година формирају се јавне агенције, чији је оквиран рад уређен Законом о јавним агенцијама, а прецизније одређују на основу других закона и прописа.

Поред наведених послова на припреми координацији, праћењу израде планских докумената, остваривању међународне сарадње, пружању стручне помоћи и спровођења едукације, Агенција ће омогућити и ажурно вођење Централног регистра планских докумената, регистра brownfield локација, потврђивања сертификата зелене градње, издавање лиценци за правна лица у области планирања, као и ефикаснију контролу усклађености планских докумената.

Посебан задатак Агенције ће бити потпуна дигитализација планских докумената, и увођење система е простор, који ће бити дефинисан како

подзаконским актом, тако и посебним документима – Концепт политике о реформи е-Простор (Концепт политике о реформи просторног и урбанистичког планирања у Републици Србији) (у даљем тексту: Концепт реформе) је документ јавних политика, којим се планира реформа система продукције и дистрибуције планских докумената и других правних режима којима се уређује коришћење простора, укључујући и услове изградње. Концепт реформе је био на јавној расправи у априлу 2022. године, која из техничких разлога није формално завршена, тако да ће се по усвајању предметних измена и допуна Закона о планирању и изградњи овај документ поново наћи на јавној расправи. Концепт реформе се ради на основу чл. 16. и 38. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС“, број 30/2018). Овим концептом ће се посебно разрадити и допунити претходно дефинисани:

- 1) Принципи реформе
- 2) Тренутно стање просторног и урбанистичког планирања у Републици Србији и капацитета за спровођење реформе
- 3) Подаци о планским документима и правном оквиру релевантном за израду Концепта реформе
- 4) Упоредна решења у области просторног и урбанистичког планирања
- 5) Дефинисање жељене промене
- 6) Циљеви реформе
- 7) Мере програма
- 8) Одређење начина извештавања о резултатима
- 9) Информације о спроведеним консултацијама
- 10) Информација о прописима које би требало донети односно изменити

в. увођење института главног државног урбанисте;

Послове Главног републичког урбанисте ће обављати директор Агенције, а послове Главног урбанисте аутономне покрајине обављаће директор Организационе јединице Агенције за аутономну покрајину. Основна интенција је да се стручна контрола и контрола усклађености докумената просторног и урбанистичког планирања ефикасније обавља, а део надлежности министра и надлежног министарства делегира Агенцији, односно главним урбанистима.

с. увођење регистра brownfield локација;

Предложено је увођење Регистра brownfield локација, који ће да води Агенција за просторно планирање и биће јавно доступан. Овај регистар ће да обједини све податке из јединица локалних самоуправа.

Јединице локалне самоуправе дужне су да Агенцији у року од шест месеци од дана оснивања Агенције, доставе податке о brownfield локацијама на својој територији. Агенција се обавезује да у року шест месеци од дана достављања података од јединица локалних самоуправа, сачини Регистар података о brownfield локацијама и учини га јавно доступним.

Brownfield локације представљају локације на којима се налазе објекти, који су, у овом тренутку запустени, објекти који се не користе, објекти који заузимају одређене површине грађевинског земљишта. Увођењем регистра и формирањем детаљне евиденције ових локација, стварају се услови за анализу сваке појединачне локације и предузимање мера које ће омогућити употребу предметних локација, у смислу реконструкције, ослобађање земљишта за изградњу итд...

Примена поменутих мера омогућиће да се грађевинско земљиште, као исцрпив ресурс, на коме се налазе запустена индустријска постројења, поново користи, не заузимајући нове површине пољопривредног и шумског земљишта, а истовремено се врши ремедијација, рекултивација и ревитализација земљишта на којем се налазе brownfield објекти.

d. укидање посебних закона;

У периоду од 2010. године до краја 2022. године, вредност прихода остварених по основу накнаде за претварање права коришћења у право својине износи 3.645.334.435 динара, што је 303,777,870 динара годишње. Такође, применом овог закона више од 98 одсто конверзија обављено је без икакве накнаде, јер је Закон о конверзији пружао могућност да инвеститор или власник може да добије земљиште у власништво и без накнаде, ако се оно налази око главног објекта. С обзиром да то важи и за паркинге, прилазе, помоћне просторије, власници су радије трошили године на доказивању да им је предметно земљиште неопходно за редовну употребу, и да је власништво могуће конвертовати без накнаде. Овакво поступање власника одложило је улагања, како се процењује, на око 5,000 локација и резултирало је пропуштеним приходима који се остварују по основу инвестирања, прихода од доприноса за грађевинско земљиште, ПДВ-а или пореза на имовину на некретнине итд...

e. прописивање обавезе покривености планских документа на најмање 70% грађевинског подручја,

Интенција законодавца је да се територија Републике „покрије“ спроведбеним планским документима. У том смислу, план генералне регулације представља основни план регулације и директно се спроводи. Ова мера ће дати кључне резултате у погледу традиционалног недостатка планских докумената. Спровођење ове мере биће подржано кроз институт суфинансирања планских докумената, који постоји као законска норма пре предметних измена.

У складу са одредбама члана 10 . Закона о планирању и изградњи документи просторног и урбанистичког планирања су класификовани на следећи начин, и то:

- 1) плански документи;
- 2) документи за спровођење просторних планова;
- 3) урбанистичко-технички документи;
- 4) Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије;

5) Национална архитектонска стратегија.

Плански документи су просторни и урбанистички планови.

Просторни планови су:

- 1) Просторни план Републике Србије
- 2) Регионални просторни план
- 3) Просторни план подручја посебне намене
- 4) Просторни план јединице локалне самоуправе

Урбанистички планови су:

- 1) Генерални урбанистички план
- 2) План генералне регулације
- 3) План детаљне регулације

Документи за спровођење просторних планова су:

- 1) Програм имплементације Просторног плана Републике Србије
- 2) Програм имплементације регионалног просторног плана

Урбанистичко – технички документи су:

- 1) Урбанистички пројекат
- 2) Пројекат препарцелације и парцелације
- 3) елаборат геодетских радова за исправку граница суседних парцела и спајање две суседне парцеле истог власника

У складу са Законом о планирању и изградњи и прописима донетим на основу овог закона плански документи се евидентирају у Централном регистру планских докумената (www.crpdp.gov.rs). Носиоци израде планских докумената (надлежни орган Републике, надлежни органи аутономних покрајина, надлежни органи јединица локалних самоуправа) су у обавези да уносе планске документе из своје надлежности у овај регистар. Регистар води Републички геодетски завод и тренутно није функционалан, тако да се не може прецизно дати број планских докумената. Илустрације ради, у складу са законом којим је уређена територијална организација у Републици Србији има 150 јединица локалних самоуправа на нивоу општина и 26 јединица локалних самоуправа на нивоу градова (укључујући град Београд). Такође, постоје 2 аутономне покрајине. По први пут у пракси планирања у Републици Србији, све јединице локалне самоуправе имају усвојене просторне планове (176 и 10 планова градских општина на територији града Београда). На снази је Просторни план Републике Србије, а такође усвојени су сви регионални просторни планови (осим за АП Косово и Метохију – укупно 10 регионалних просторних планова). Просторни

план Републике Србије и регионални просторни планови имају усвојене документе за спровођење, односно програме имплементација.

У периоду од 2003. до данас је усвојено око 100 просторних планова подручја посебне намене из надлежности Републике и аутономних покрајина.

Сви градови имају усвојене генералне урбанистичке планове (укупно 26), док све јединице локалних самоуправа су израдиле и усвојиле или један план генералне регулације, у случају када се ради о седишту јединице локалне самоуправе, или више планова генералне регулације. Примера ради, град Београд има план генералне регулације подељен на 19 целина и још неколико планова генералне регулације за насељена места (Гроцка, Палилула итд...). Са друге стране, град Лесковац има 17 планова генералне регулације, тако да с обзиром да Централни регистар планских докумената тренутно није функционалан, може се проценити да има неколико стотина планова генералне регулације и неколико хиљада планова детаљне регулације у Републици.

У погледу урбанистичко – техничких докумената, од измена закона из 2018. године, надлежно министарство је потврдило 147 урбанистичких пројеката и јавно су доступни на интернет страници министарства. Полазећи од уставних и законских надлежности јединица локалних самоуправа у погледу планирања и уређења својих територија, јединице локалних самоуправа су у обавези да воде евиденцију о потврђеним урбанистичким пројектима, као и да их објављују на својим званичним интернет страницама, с тим да не постоји обавеза да ове податке достављају надлежном министарству.

Не постоји податак о броју потврђених пројеката парцелације и елабората измене граница, јер се ови подаци не достављају, а ови поступци се воде у службама за катастар у јединицама локалних самоуправа.

У погледу планских докумената пре 1993. године, у Републици не постоје важећи планови. Ова мера је донета изменама закона из 2018. године у циљу усаглашавања хоризонта израде планских докумената који је прописан да се плански документи доносе најдуже за 25 година. Ово не значи да плански документи „престају са важењем“ по истеку овог рока, јер се не ради о преклузивним роковима, већ предиктивним (оквирним) роковима, до када најкасније треба приступити ревизији планских докумената и изради нових. Примера ради, у граду Београду је у периоду од 2018. до 2022. године било 106 урбанистичких планова који су били донети пре 1993. године и који су у складу са тада важећим планом генералне регулације били на снази. Изменама и допунама плана генералне регулације 2022. године већи број ових урбанистичких планова је престало да важе, тако да се може оценити да се ради о мањем броју планских докумената који су на снази, а донети су пре 1993. године.

- f. прописивање обавезе за све зграде да након одређеног времена морају да имају Сертификат о енергетским својствима зграде.
- Ова мера ће допринети бољој правној сигурности у погледу квалитета изградње и промета непокретности, јер ће се за сваку непокретност јасно и недвосмислено знати у погледу трошкова грејања и хлађења објеката, односно у погледу трошкова текућег и инвестиционог улагања за потребе климатизације.

5) Која промена се предлаже?

Изменама и допунама Закона предложене су измене усмерене ка даљем унапређењу електронског система (ЦЕОП) за издавање грађевинских дозвола, увођењем нових функционалности и побољшањем постојећих (нарочито увођење Е-простора, којим поступак за израду и измену планске документације постаје ефикаснији и бржи); увођењу нових елемената "зелене агенде", укидању *lex specialis* за линијске инфраструктурне објекте, отклањању колизионих одредби и њихово међусобно усаглашавање кроз паралелну измену сета сродних закона, а нарочито Закона о становању и одржавању зграда и Закона о комуналним делатностима, формирању Агенције за просторно планирање и урбанизам Републике Србије, чиме се део надлежности са државног органа преноси на Агенцију, преносу дела овлашћења са државног органа на друга правна лица и јавне бележнике (издавање информације о локацији), чиме процес прибављања потребних аката за изградњу постаје ефикаснији, увођењу главног државног урбанисте (уводи се стручно лице, именовано од стране Владе, које ће имати поред институционалне пре свега личну одговорност за спровођења поступака припреме, координације и праћења израде планских докумената. Ово је сасвим другачији приступ у односу на традиционалну колективну одговорност у оквиру рада комисија, тако да ће бити тачно дефинисана појединачна одговорност лица у овим поступцима.), чиме ће додатно бити уведен ред у области просторног и урбанистичког планирања на територији Републике Србије, повећању заштите на заштићеним природним и културним подручјима, прописивањем да Влада доноси просторни план подручја посебне намене (због значаја овог простора и уочених неправилности у доношењу урбанистичких планова од стране ЈЛС, што је на неким подручјима довело до значајне девастације простора) и јачању активност јединица локалних самоуправа у области планирања и уређења простора прописивањем о обавезном доношењу планских докумената на најмање 70% грађевинског подручја, чиме се омогућава законита изградња и превентивно делује на појаву бесправне градње. Такође, изменама и допунама Закона предвиђено је укидање Закона о конверзији уз накнаду. У периоду од 2010. године до краја 2022. године, вредност прихода остварених по основу накнаде за претварање права коришћења у право својине износи 3.645.334.435 динара, што је 303,777,870 динара годишње. Поменути износ је, у смислу доприноса буџету Републике Србије, не тако значајан. Увођење накнаде за конверзију из права коришћења у право својине спречило је бројне инвеститоре да на предметним површинама грађевинског земљишта, спроведу инвестиционе подухвате. Укидањем овог Закона ослободиле би се значајне површине грађевинског земљишта за изградњу, што би имало позитиван ефекат на увећање вредности изведених грађевинских радова и раст БДП Републике Србије. Укупан очекиван нето ефекат ове мере детљано је описан у финансијским и економским ефектима.

Увођење е простора биће предмет посебног подзаконског акта и посебног документа јавних политика. У оквиру е простора извршиће се дигитализација и хоризонтално и вертикално умрежавање ималаца јавних овлашћења. Стандардизоваће се просторни подаци које из свог делокруга воде имаоци јавних овлашћења. Ови подаци ће бити у отвореном формату, тако да неће бити потребна њихова додатна обрада и генерисање, већ специфично коришћење у зависности од врсте планског документа, а читав поступак ће бити транспарентнији, јер ће заинтересована лица моћи да остваре непосредно увид као корисници услуга е управе.

Скрећемо пажњу на већ дато образложење око посебних специфичних надлежности Агенције.

Посебан задатак Агенције ће бити потпуна дигитализација планских докумената, и увођење система е простор, који ће бити дефинисан како подзаконским актом, тако и посебним документима – Концепт политике о реформи е-Простор (Концепт политике о реформи просторног и урбанистичког планирања у Републици Србији) (у даљем тексту: Концепт реформе) је документ јавних политика, којим се планира реформа система продукције и дистрибуције планских докумената и других правних режима којима се уређује коришћење простора, укључујући и услове изградње. Концепт реформе је био на јавној расправи у априлу 2022. године, која из техничких разлога није формално завршена, тако да ће се по усвајању предметних измена и допуна Закона о планирању и изградњи овај документ поново наћи на јавној расправи. Концепт реформе се ради на основу чл. 16. и 38. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС“, број 30/2018). Овим концептом ће се посебно разрадити и допунити претходно дефинисани:

- 1) Принципи реформе
- 2) Тренутно стање просторног и урбанистичког планирања у Републици Србији и капацитета за спровођење реформе
- 3) Подаци о планским документима и правном оквиру релевантном за израду Концепта реформе
- 4) Упоредна решења у области просторног и урбанистичког планирања
- 5) Дефинисање жељене промене
- 6) Циљеви реформе
- 7) Мере програма
- 8) Одређење начина извештавања о резултатима
- 9) Информације о спроведеним консултацијама
- 10) Информација о прописима које би требало донети односно изменити

За боље разумевање е простора достављамо додатни кратак резиме.

Е ПРОСТОР – КРАТАК РЕЗИМЕ (СВРХА И ЦИЉ)

Предмет пројекта Е простор је увођење система електронске размене података између ималаца јавних овлашћења, у поступку припреме планских докумената. Неопходно је да сви плански документи буду рађени у дигиталном облику, на ажурираним подлогама.

Е простор ће омогућити да се подаци из катастра непокретности дигитализују, ажурирају и омогући ће се бржа, лакша и ефикаснија њихова обрада.

Такође, пројекат Е простор, представља део пројекта Е управе где ће сви имаоци јавних овлашћења (јавна предузећа и комунална предузећа) у дигиталном облику водити своје податке, и у дигиталном облику вршити њихову размену.

У оквиру пројекта Е простор ће практично поступак обједињене процедуре бити примењен у поступку израде планских докумената.

Суштина је да се поступак израде планских докумената скрати, између осталог на начин да се фаза прикупљања података и формирање информационе основе за израду планова учини много ефикаснијим него што је то до сада био случај.

Учешће грађана ће такође бити квалитетније, јер ће грађанима бити омогућен увид у планске документе поред аналогног (традиционалног начина увида у штампане материјале) и на дигиталан начин, тако да ће заинтересована јавност и грађани моћи да подносе иницијативе, примедбе и сугестије у дигиталном облику на посебно уређеним и прилагођеним апликацијама за интернет.

Пројектом Е простор ће се омогућити и квалитетније архивирање планске документације и њихова доступност свима, јер по усвајању планских докумената, планови имају снагу прописа и једнако дејство према свима, тако да ће пројектом Е простор бити унапређен Централни регистар планских докумената и олакшано коришћење података из планских докумената.

Крајњи циљ је да се у оквиру Е простора, обједине информације из Катастра непокретности и планских докумената, тако да ови подаци буду јавни и доступни у електронском облику на начин да се за сваку катастарску парцелу могу добити информације о могућностима и ограничењима изградње, односно о забрани изградње уколико се ради о заштићеним подручјима под одређеним режимима заштите или се ради о земиљшту на којој није предвиђена изградња.

Пројекат Е простор представља реформу у систему јавне евиденције о непокретностима, као и начину и поступку израде планских докумената.

Реализацијом овог пројекта ће се додатно скратити процедуре, неће више бити потребно издавање информације о локацији (јер ће ови подаци бити јавно доступни), а грађани ће бити боље информисани о могућностима и ограничењима изградње, те ће моћи правовремено да реагују уколико дође до евентуалних злоупотреба и градње која је у супротности са планским документом.

Е ПРОСТОР – ДО САДА УРАЂЕНО И ПРЕДСТОЈЕЋЕ АКТИВНОСТИ

Пројекат Е простор је на предлог МГСИ увршћен у Владин ПРОГРАМ ЕКОНОМСКИХ РЕФОРМИ 2021 – 2023 (у оквиру структурне реформе: Унапређење управљања просторним развојем у Републици Србији кроз успостављање дигиталне платформе Е простор; област: Истраживање, развој и иновације и дигиталне трансформација).

Пројекат Е простор је увршћен у акциони план Владе.

У оквиру РГЗ-овог пројекта Инвестиционе мапе у сарадњи са НАЛЕД-ом и РГЗ-ом припремљена је радна верзија документа јавне политике „Концепт дигитализације просторног и урбанистичког планирања“ (и започета је јавна расправа у априлу 2022. године, која није довршена и коју би требало поновити по усвајању измена и допуна

Закона о планирању и изградњи и формирању Агенције за просторно планирање и урбанизам).

Пројекат Е простор је предложен за финансирање из ИПА фондова (припремљена је радна верзија ToP-a)

Потребно је обновити рад радне групе од представника НАЛЕД-а, РГЗ-а, МГСИ, кабинета премијерке, Агенције за просторно планирање и урбанизам, са задатком завршетка израде реформског документа јавне политике „Концепт дигитализације просторног и урбанистичког планирања“

Финализирати редиговани концепт, поново спровести јавну расправу и упутити на мишљења ресорима и усвајање на Влади

Дефинисати начин финансирања спровођења реформе и формирати радну групу за праћење спровођења.

Новим законским решењем, предвиђено је укидање *lex specialis* за линијску инфраструктуру, што је једна од кључних замерки Европске комисије ЕУ у овој области.

Један од прокламованих циљева измена и допуна Закона о планирању и изградњи јесте и усклађивање прописа Републике Србије са прописима Европске Уније, између осталог и ради повећање транспарентности рада државне управе и подстицање примене савремених, одрживих концепата у области планирања и уређења простора.

Наиме, у извештају Европске комисије за 2022. годину констатовано је да велики број изузетака од примене Закона о јавним набавкама представља озбиљан ризик од корупције у јавним набавкама. Закону о посебним поступцима ради реализације пројеката изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката од посебног значаја за Републику Србију недостају јасноћа процедура одабира и транспарентност.

Према оценама Европске комисије, Србија је умерено припремљена у области јавне набавке. Закон о посебним поступцима ради реализације пројеката изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката од посебног значаја за Републику Србију озбиљно угрожава ефикасно спровођење Закона о јавним набавкама. Све већи број изузећа од примене Закона о јавним набавкама, у укупном износу од 67% (3,2 милијарде евра) кумулативне вредности уговора о јавним набавкама у 2021. години, ризикује назадовање у овој области.

Препоруке Комисије из 2021. године и 2022. године је да Србија треба нарочито да стави ван снаге Закон о посебним поступцима ради реализације пројеката изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката од посебног значаја за Републику Србију и да обезбеди потпуно усклађивање са Директивама ЕУ о јавним набавкама из 2014. године, тако што ће се постарати да пројекти који се финансирају из јавних средстава подлежу поступцима јавне набавке; обезбеди да међувладини споразуми закључени са трећим земљама не ограничавају неоправдано конкуренцију и да буду у складу са основним начелима јавних набавки, у складу са националним законодавством и правним тековинама ЕУ.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Да, у обиму који је предложен предлогом измена и допуна Закона. Предложене промене представљају ефикасније организовање послова на припреми, координацији и праћењу израде планских докумената у Републици. Оснивање јавне агенције за просторно планирање и урбанизам је у складу са законом којим је уређен рад јавних агенција. Ова агенција представља пре свега стручно развојну агенцију, са одређеним регулаторним пословима који су дефинисани у оквиру надлежности агенције (издавање потврда о зеленим сертификатима, издавање лиценци за израду планских докумената, издавање информације о локацији за потребе изградње, издавање информације о локацији за потребе конверзије), као и са повереним пословима у погледу стручне контроле и контроле усклађености докумената просторног и урбанистичког планирања. Неопходна је промена из разлога увођења електронске размене података између ималаца јавних овлашћења за потребе израде планских докумената (Е-простор), у смислу да ће агенција за просторно планирање и урбанизам бити надлежна институција за вођење Централног регистра планских докумената и система Е-простор.

Иначе, општа је оцена да је претходна одлука о укидању претходне агенције, била исхитрена. Нешто слично је и код закона о конверзији, јер су се у пракси показали сасвим супротни резултати.

По правилу, јавне агенције се оснивају како би у одређеном периоду спровеле одговарајуће регулаторне реформе. Овде се ради о стручно развојној Агенцији, која је у претходном периоду настала од Републичког завода за просторно планирање и урбанизам. Послови припреме, координације и праћење израде планских докумената, вертикалне и хоризонталне координације, вођење регистара, издавање сертификата и лиценци, вођење система е простор захтевају посебно институционално организовање, што превазилази делокруг органа управе чије се надлежности уређују законом којима се уређује делокруг министарства.

Са друге стране, Србија је једина земља у региону и шире која у периоду од 2014 до данас није имала специјализовану републичку инситутцију за послове планирања и уређења простора, тако да је и то један од показатеља да је одлука из 2014. године била у супротности са актуелном праксом. Земаља из окружења и у Европи.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Циљне групе на које ће утицати промена су привреда, првенствено сектор грађевинске индустрије, државна и локална администрација, грађанство и друштво у целини.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Да.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Одустајање од примене измена Закона, уважавајући трендове који су актуелни, довела би до негативних ефеката, првенствено по БДП Републике Србије, буџет Републике Србије, општу привредну активност, грађевинску индустрију али и благостање грађана.

Табела. Кретање броја грађевинских дозвола

	Период		Дозволе											
Индикатор				Период	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
				Дозволе	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно
	Индикатор	Територија - НСТЈ	Врста грађевине											
Територија - НСТЈ														
Врста грађевине	Број издатих грађевинских дозвола [број]	РЕПУБЛИКА СРБИЈА	Укупно		7519	7668	10438	12671	18477	19484	21844	22625	30177	29344

Индекси издатих грађевинских дозвола у Републици Србији Indices of issued building permits in the Republic of Serbia

Ø 2021 = 100

	Број издатих дозвола Number of issued building permits					Бруто површина зграда Gross area of buildings		Станови према издатим дозволама Dwellings by issued building permits			
	укупно Total	зграде Buildings		остале грађевине Other constructions		укупно Total	нове New	број Number		корисна површина Utilised area	
		укупно Total	нове New	укупно Total	нове New			укупно Total	нове New	укупно Total	нове New
2021											
XII	115,9	118,1	103,4	105,8	105,2	112,9	111,9	108,7	109,4	105,0	105,7
2022 ¹⁾											
I	67,7	64,4	65,3	83,3	76,5	54,0	55,4	53,0	52,5	54,3	53,7
II	79,3	75,2	88,0	99,3	94,1	114,1	113,3	117,6	118,8	110,3	111,6
III	109,1	100,4	122,3	151,0	155,1	131,8	129,8	149,3	148,2	143,7	143,0
IV	88,2	82,8	98,8	114,1	118,1	81,6	79,4	77,4	75,7	81,6	79,5
V	93,4	90,5	109,0	107,4	115,3	107,8	108,1	126,0	125,6	124,2	123,8
VI	87,0	82,0	97,6	111,1	111,7	119,3	108,6	124,2	124,4	121,7	122,4
VII	94,2	92,7	105,7	101,6	111,7	122,5	117,2	119,9	117,4	125,3	122,9
VIII	101,9	97,4	101,9	123,6	125,0	147,5	150,3	141,6	140,8	135,4	134,4
IX	114,8	117,2	114,5	102,8	112,6	108,4	105,5	130,4	129,2	126,4	125,0
X	118,9	121,8	104,0	104,9	114,1	99,8	99,4	100,9	100,9	101,8	101,2
XI	110,6	112,6	98,5	100,9	107,1	105,2	105,2	113,6	112,3	110,8	109,8
XII	101,8	98,2	100,9	119,5	123,5	119,4	117,3	126,3	120,7	118,9	113,9
I-XII 2022											
I-XII 2021	97,2	94,6	100,6	110,0	113,7	109,3	107,5	115,0	113,9	112,9	111,8

Квантификација ових ефеката приказана је кроз образложење финансијских и економских ефеката.

11) Како је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Предложена решења у сваком смислу прате позитивну праксу и савремене трендове на европском и глобалном нивоу. Један од прокламованих циљева измена и допуна Закона о планирању и изградњи јесте и усклађивање прописа Републике Србије са прописима Европске Уније, између осталог и ради повећање транспарентности рада државне управе и подстицање примене савремених, одрживих концепата у области планирања и уређења простора.

Реформе закона, у овом контексту, су по свом захвату опсежне, а по свом садржају фокусиране на решавање конкретних проблема и свеобухватно унапређење амбијента у грађевинској индустрији.

Новим законским решењем, предвиђено је укидање *lex specialisa* за линијску инфраструктуру, што је једна од кључних замерки Европске комисије ЕУ у овој области.

Посебно значајно место у изменама и допунама Закона о планирању и изградњи заузимају решења која третирају питања „Зелене агенде”, „Зелене трансформације”, енергетске ефикасности и одрживости.

Наиме, Република Србија је потписница Декларације о зеленој агенди (Софија, новембар 2020.године), којом су усвојене и прихваћене препоруке о:

1. обновљивим изворима енергије и заштити климе;
2. прелазу на циркуларну економију;
3. смањењу загађења ваздуха, воде и земљишта;
4. заштити биодиверзитета и екосистема.

Поштујући циљеве поменуте декларације, у складу са својим надлежностима, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије, изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, омогућава примену неких од препорука декларације, и то:

- **развој и подстицање електромобилности**, као еколошки прихватљивог вида саобраћаја;
- **подстицање изградње постројења за производњу електричне енергије из обновљивих извора** кроз унапређење и ближе дефинисање одредби за изградњу ових објеката (соларних паркова, ветроелектрана...);
- **смањење загађења ваздуха, смањењем броја индивидуалних ложишта кроз увођење обавеза прикључења власника зграда на изграђену комуналну инфраструктуру** (топловode и гасовode);
- **унапређење процеса управљања отпадом одредбама о кретању и складиштењу грађевинског отпада**. С тим у вези, израђен је и подзаконски акт, а предстоји нам и нормирање о употреби рециклираног грађевинског материјала приликом изградње нових објеката, уз напомену да је донет правилник о струганом асфалту чије су одредбе усаглашене са МЗЖС;
- **унапређење поступака повезаних са кретањем и складиштењем грађевинског отпада;**
- **унапређење процеса реализације пројеката изградње комуналне инфраструктуре** попут постројења за пречишћавање отпадних вода увођењем олакшаних процедура (пример пројекат „Чиста Србија”);
- **регулисање поступка потврђивања сертификата зелене градње** који ће имати позитиван утицај на повећану употребу еколошких материјала и пројектовање, изградњу и употребу објеката по међународно признатим стандардима. У Закон је унета следећа одредба: „У циљу смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште, коришћења еколошки сертифицираних грађевинских материјала и опреме, смањења

производњи отпада, коришћења обновљивих извора енергије, за све нове зграде преко 10.000 м² бруто развијене грађевинске површине, по издавању употребне дозволе, прибавља се сертификат зелене градње".

- **унапређење степена заштите природних и културних добара** одредбом којом је предвиђено да Просторни план подручја посебне намене, у заштићеним природним и културним добрима, на предлог министарства, доноси Влада. Ово обезбеђује већу заштиту и контролу изградње на поменутим просторима, уз пуно поштовање преузетих обавеза о проценту пољопривредног и шумског земљишта, броју, односно површини националних паркова и сл.
- **примену Директиве Inspire**, као документа којим се постављају основна правила усмерена ка успостављању Инфраструктуре просторних информација у Европској унији, а у Србији се спроводи кроз Националну инфраструктуру геопросторних података.
- **унапређење управљања расположивим грађевинским земљиштем успостављањем регистра brownfield локација**. Наиме, грађевинско земљиште, као исцрпљив ресурс, на коме се налазе запустела индустријска постројења, се поново користи, не заузимајући нове површине пољопривредног и шумског земљишта, а истовремено се врши ремедијација, рекултивација и ревитализација земљишта на којем се налазе brownfield објекти.
- **унапређење процеса повезаних са санацијом клизишта**, која обухвата све радове којима се врши санирање клизишта насталих на грађевинском, шумском, пољопривредном, путном или другој врсти земљишта. Ови радови обухватају раширивање и отклањање наноса насталих као последица клизања тла, пројектовање, обезбеђење потребне техничке документације, потребних грађевинских услова и извођење грађевинских радова потребних за санацију и заштиту од појаве новог клизишта.
- увођење одредби које третирају питања **СЕВЕСО постројење и СЕВЕСО комплекса** као постројења и комплекса који могу имати утицај на животну средину и одређују се у складу са прописима којима се уређује животна средина.

Што се **области енергетске ефикасности** тиче, одредбама Закона директно се транспонују члан 12. и члан 13. Директиве о енергетским перформансама зграда 2010/31/EУ и предвиђа израда Националне методологије прорачуна енергетских карактеристика зграда, чиме је направљен значајан корак ка даљем унапређењу енергетске ефикасности.

Законске одредбе омогућавају и даље унапређење стандарда приступачности објеката прописивањем обавезних техничких мера, стандарда и услова пројектовања, планирања и изградње којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

Закон подразумева примену мера за унапређење, подстицање и обезбеђивање доступности електронским комуникационим мрежама нових генерација, које омогућавају пружање широкопојасних сервиса великих брзина.

Даље, битно је напоменути да је у основним начелима Закона прописано да се техничком документацијом обезбеђује да објекат у целини, односно у сваком посебном делу буде

погодан за предвиђену употребу, као и да у економски прихватљивом времену употребе објекат испуни следеће основне захтеве:

- 1) захтеве механичке отпорност и стабилност;
- 2) захтеве безбедности у случају пожара;
- 3) захтеве хигијене, здравља и очувања животне средине;
- 4) захтеве безбедности и приступачности приликом употребе;
- 5) захтеве заштите од буке;
- 6) захтеве уштеде енергије и обезбеђење термичког комфора и
- 7) захтеве одрживог коришћење природних ресурса.

Објекти морају бити пројектовани, грађени и одржавани на начин да коришћење природних ресурса буде одрживо, а нарочито да:

- 1) се омогућава поновна употреба или рециклажа објекта, делова објекта или грађевинског материјала након уклањања и
- 2) користе еколошки прихватљиве сировине или секундарни материјали у објектима.

Дакле, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије се, у поступку формулисања одредби измена и допуна Закона о планирању и изградњи побринуло да, сагласно својим надлежностима, укаже на значај и неопходност примене савремених концепата и стандарда повезаних са „Зеленом агендом”, еколошки прихватљивим видовима транспорта и одрживости.

Кључна питања за утврђивање циљева

- 1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Кретање макроекономских показатеља, посебно у области грађевинарства, указују на потребу предузимања системских мера које ће унапредити општи амбијент у области планирања и изградње.

- 2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Циљ предложених измена и допуна Закона јесте да се унапреде и скрате процедуре чиме се процес прибављања потребних аката за изградњу чини ефикаснијим. Такође, идеја је да се претходно наведени циљ оствари даљим унапређењем електронског система (ЦЕОП) за издавање грађевинских дозвола, увођењем нових функционалности и побољшању постојећих. Предметне измене и допуне Закона циљају на повећање ефикасност администрације преносом дела овлашћења са државног органа на друга правна лица и јавне бележнике (издавање информације о локацији). Циљ предложених измена јесте и повећање одговорности овлашћених лица у поступцима издавања акта за изградњу, кроз примену одредби о подношењу пријава за прекршај против одговорних лица која не издају акта за изградњу у законским роковима;

Идеја је да се унапређењем регулативе подстакне примена релевантних савремених концепата зелене градње, што ће допринети унапређењу енергетске ефикасности објеката, повећању значаја и примене концепта електромобилности и подстицање изградњи соларних паркова.

Формирањем Агенције за просторно планирање и увођењем главног државног урбанисте, циља се на додатно увођење реда у области просторног и урбанистичког планирања на територији Републике Србије. Такође, идеја је да се подстакне појачана активност јединица локалних самоуправа у области планирања и уређења простора прописивањем о обавезном доношењу планских докумената на најмање 70% грађевинског подручја, чиме се омогућава законита изградња и превентивно делује на појаву бесправне градње.

Још један значајан аспект и циљ измена и допуна Закона јесте повећање заштите на заштићеним природним и културним подручјима, прописивањем да Влада доноси просторни план подручја посебне намене (због значаја овог простора и уочених

неправилности у доношењу урбанистичких планова од стране ЈЛС, што је на неким подручјима довело до значајне девастације простора);

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Да.

1. Приоритетни циљ - 3.3. Унапређење услова за станоградњу, саобраћајну инфраструктуру и либерализација саобраћајног режима. Циљеви су приказани у табели испод:

Редни број	Резултати који доприносе остварењу циља	Носилац	Назив показатеља
------------	---	---------	------------------

Приоритетни циљ:		3.3. Унапређење услова за станоградњу, саобраћајну инфраструктуру и либерализација саобраћајног режима	
3.3.2.	Скраћивање процедуре за издавање грађевинске дозволе	МГСИ	број дана за издавање грађевинске дозволе
3.3.5.	Увођење сертификата зелене градње	МГСИ	утврђени услови за добијање сертификата
3.3.6.	Сертификат о енергетским својствима зграде - енергетски пасоши (прописивање обавезе и за нове и за старе зграде)	МГСИ	број објеката за које је издат енергетски пасош

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Показатељи су дефинисани у табели испод.

Редн и број	Резултати који доприносе остварењу циља	Носилац	Назив показатеља	Показатељ резултата					
				Јединица мере	Почетна вредност (година)	Циљна вредност (крај 2023. године)	Циљна вредност (крај 2024. године)	Циљна вредност (крај 2025. године)	Циљна вредност (крај 2026. године)
Приоритетни циљ: 3.3. Унапређење услова за станоградњу, саобраћајну инфраструктуру и либерализација саобраћајног режима									
3.3.2.	Скраћивање процедуре за издавање грађевинске дозволе	МГСИ	број дана за издавање грађевинске дозволе	број	97 (2022.)	90	85	80	60
3.3.5.	Увођење сертификата зелене градње	МГСИ	утврђени услови за добијање сертификата	да/не	не (2022.)	да			
3.3.6.	Сертификат о енергетским својствима зграде - енергетски пасоши (прописивање обавезе и за нове и за старе зграде)	МГСИ	број објеката за које је издат енергетски пасош	број (годишње)	3.200 (2022.)	3,400	3,600	3,800	

ПРИЛОГ 4:

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

- 1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?

Предложена решења резултат су разматрања свих релевантних опција, за свако појединачно решење, укључујући и опцију „status quo”. Очито је да, узимајући у

обзир све факторе који утичу на грађевинску индустрију, да претходно описани негативни трендови, захтевају реакцију државе, а најефикасније средство које је држави на располагању јесте Закон и његова измена. С тим у вези, предложена законска решења таргетирају грађевинску индустрију у више праваца, што ће у коначном, према оцени Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, донети значајно унапређење кључних процеса повезаних са грађевинском индустријом.

- 2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Одговор је негативан.

- 3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Да.

- 4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Да.

- 5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Да.

- 6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Да.

- 7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Да.

- 8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Изабрана опција је Измена и допуна Закона о планирању изградњи. Општа кретања у области грађевинске индустрије дају јасан сигнал да је доношење одговарајућих системских решења кроз измене и допуне Закона неопходно.

ПРИЛОГ 5:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

- 1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Измене и допуне Закона о планирању и изградњи које за циљ имају **унапређење електронског система (ЦЕОП) за издавање грађевинских дозвола, пренос дела овлашћења са државног органа на друга правна лица и јавне бележнике (издавање информације о локацији) и решавање питања тзв. „ћутања администрације“**, за последицу имају унапређење и поједностављење процедура, што ће према процени довести до **скраћења времена решавања поднетих захтева за 15%**, а последично и до повећања обима издатих грађевинских и употребних дозвола. Наиме, према расположивим информацијама, просечно време трајања процеса издавања грађевинских дозвола креће се у распону од 85 до 90 дана. Процес издавања локацијских услова у оквиру поменутог поступка у просеку траје 33 дана. Преносом овлашћења за издавање локацијских услова, унапређењем система ЦЕОП, али и увођењем мера који решавају питања ћутања администрације, процена је да ће процес издавања локацијских услова бити скраћен за 13.5 дана. Последично, наведено скраћење довешће до повећања броја издатих грађевинских дозвола на годишњем нивоу за око 5.250 дозвола, док ће се број издатих употребних дозвола повећати за око 630. Повећан број издатих грађевинских дозвола доводи до повећања обима грађевинских радова за **1,220,000 м²**. *(Процена је да ће измене и допуне Закона довести до скраћења времена извршења процедура за 15%. Наведена процена повезана је са предвиђеним унапређењима електронског система (ЦЕОП) за издавање грађевинских дозвола, увођењем нових: а) функционалности и побољшањем постојећих (нарочито увођење Е-простора, којим поступак за израду и измену планске документације постаје ефикаснији и бржи), б) критеријума у погледу надлежности, односно поверавању надлежности за издавање грађевинских дозвола, в) правних института у погледу ћутања администрације, како у погледу припреме координације, праћењу израде планских докумената, тако и у погледу поступања у оквиру обједињене процедуре; г) софтверских унапређења и техничких побољшања постојећих апликација у ЦЕОП-у, на основу досадашњег искуства на раду и одржавању овог система.*

Сагласно наведеном, процењен обим скраћења је $99.5 \text{ дана} * 15\% = 14.93 \text{ дана}$. Ново време трајања извршења процедуре је $99.5 - 14.93 \text{ дана} = 84.57 \text{ дана}$. Просечан број издатих грађевинских дозвола на нивоу једне године је 29.697. Број радних дана у току године је 260. Процена је да дневно, на нивоу Републике, буде издато 114.22 грађевинске дозволе. Убрзање времена извршења процедура за 14.93 дана, повећаће број издатих дозвола на дневном нивоу на 134.38. На нивоу године, број издатих дозвола ће се повећати на 34,938 односно повећање од 5.242 грађевинских дозвола дозвола годишње. Просечна површина

објекта по једној грађевинској дозволи износи 232.79 м², па је процењено повећање површина које ће бити предмет изградње 1,220,299 м²).

Поменуто повећање обима издатих грађевинских и употребних дозвола, резултираће **порастом републичких прихода по основу такси за издавање локацијских услова, грађевинских дозвола и употребних дозвола у износу од 68,253,905 динара годишње.**

Повећање површине новоизграђених објеката за процењених 1,220,000 м², доводи до **повећања буџетских прихода по основу ПДВ на промет некретнина, у износу од 21,507,772,701 динара и пореза на добит правних лица, оствареној по основу промета некретнина за 6,917,582,807 динара.** Процењена вредност повећања буџетских прихода по **основу годишњег пореза на имовину**, на име новоизграђених квадрата, износи **645,233,181 динара.**

Процењено је да ће за изградњу додатних површина бити ангажовано 24,406 радника, што ће, по основу **пореза и доприноса на зараде** обезбедити годишњи приход од процењених **12,276,746,483 динара.**

Преносом дела овлашћења са државног органа на друга правна лица и јавне бележнике (издавање информације о локацији), умањиће се приход за процењених **105,495,000 РСД годишње.**

Изменама и допунама Члана 102. Закона о планирању и изградњи долази до укидања **конверзије уз накнаду одређеној категорији лица**, и иста ће се, у будуће, спроводити **без накнаде.** Право својине на катастарској парцели уписује се у корист лица које је уписано као власник објекта, односно објекта који се налазе на тој парцели, односно лица које је уписано као носилац права коришћења на катастарској парцели на неизграђеном грађевинском земљишту, осим за:

- 1) лица чији је положај одређен законом којим се уређује спорт, као и удружења;
- 2) земљорадничке и стамбене задруге и
- 3) лица на која се примењују одредбе прописа Републике Србије и билатералних међународних уговора којима се уређује спровођење Анекса Г Споразума о питањима сукцесије („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 6/02)
- 4) друштвена предузећа;

За лица у тачкама 1) и 2) овог члана, стицање права својине на грађевинском земљишту у јавној својини биће уређено посебним прописима.

За лица из тачке 3) овог члана стицање права својине на грађевинском земљишту у јавној својини биће уређено по окончању сукцесије у складу са Анексом Г Споразума о питањима сукцесије („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 6/02).

За лица из тачке 4) овог члана, стицање права својине на грађевинском земљишту у јавној својини биће уређено по окончању својинске трансформације тих лица. **Битно је напоменути да, према расположивим информацијама, у ову групу спадају свега три предузећа (друштвено предузеће Елнос-турс за туризам са потпуном одговорношћу, друштвено предузеће за пољопривредну производњу Бранко Глеђа и предузеће за туризам, саобраћај и трговину Плана-турс доо).**

Процењено је да ће исто довести до "ослобађања" одговарајућег обима грађевинског земљишта за изградњу, што потенцијално, у **дугом року**, може довести до изградње објеката површине око **15,000,000 м²**. *(процењено је да на територији Републике Србије постоји 5,000 оваквих локација, а на којима је могуће апроксимативно изградити објекте просечне површине по 3,000м², што укупно даје 15,000,000 м²).* Последично, то ће довести до повећања броја издатих локацијских услова, грађевинских дозвола и употребних дозвола, а самим тим и **прихода по основу такси за процењених 181,550,000 динара**. Процењена вредност потенцијалних прихода по основу **ПДВ на промет новоизграђених некретнина, у дугом року, износи око 264,375,000,000 динара**, док процењени **приходи по основу Порез на добит правних лица износе 84,600,000,000 динара**. Уз претпоставку изградње 15,000,000 м², приходи по основу годишњег пореза на имовину износили би око **79,312,500,000 динара**. **Изградња објеката претходно поменуте површине, запослила би око 300,000 грађевинских радника**, што би довело до повећања прихода по основу пореза и доприноса на зараде за **20,621,250,000 динара**. Апроксимација је да ће **укидање накнаде за конверзију, за предметну површину грађевинског земљишта, утицати на умањење потенцијално остваривог прихода по основу накнаде за конверзију за 287,828,000,000 динара**. **У коначном, процењени нето ефекат на приходе по основу укидања Закона о конверзији износи позитивних 161,262,300,000 РСД.**

Битно је напоменути да, у периоду од 2010. године до краја 2022. године, вредност прихода остварених по основу накнаде за претварање права коришћења у право својине износи 3.645.334.435 динара.

Изменама и допунама члана 91. Закона о планирању и изградњи предвиђено је да сви власници објеката на територији, односно на делу територије јединице локалне самоуправе који је комунално опремљен за грађење и коришћење, а нарочито који има постојећу инфраструктуру водовода, канализације, гасовода и даљинског грејања, **дужни су да се прикључе на постојећу инфраструктуру, у зависности од намене објекта**. Ова обавеза важи за све, осим за власника објекта који достави доказ да ће за производњу електричне енергије, односно грејање и хлађење објекта користити обновљиве изворе енергије. **Прописивање наведене обавезе директно утиче на повећање броја корисника комуналних услуга, односно прихода пружаоца комуналних услуга, и то по два основа: 1) накнаде за прикључење на инфраструктуру и 2) наплате пружања услуге.**

Узимајући у обзир процену броја постојећих објеката на територији Републике Србије, који нису прикључени на инфраструктуру, а који се налазе на територији јединица локалне самоуправе која је комунално опремљена, и износ просечне накнаде за прикључење на постојећу инфраструктуру, **процена је да ће јавна предузећа, по основу накнаде за прикључење, приходовати додатних 9,869,462,369 динара**. Такође, узимајући у обзир процењен број претходно описаних објеката и просечну годишњу цену пружања комуналних услуга, процењено је да ће, по основу повећања броја корисника и наплате пружања услуга, **доћи до повећања прихода јавних комуналних предузећа од 4,058,998,020 динара**, на годишњем нивоу.

Истим чланом је предвиђено да се прикључење објеката на инфраструктуру од стране привредног друштва чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе врши се **уз накнаду стварних трошкова набавке опреме, уређаја, материјала и радова који настају приликом прикључења корисника. Умањење нивоа накнаде, на ниво стварних трошкова набавке опреме, уређаја, материјала и радова који настају приликом прикључења, подстицајно ће деловати на привредна друштва из претходно поменуте групе да се прикључе на постојећу инфраструктуру. Исто ће повећати приходе јавних комуналних предузећа по основу накнаде за прикључење и приходе по основу пружања услуга.**

Анализирајући финансијске ефеката измена и допуна Закона које се тичу увођење нових елемената "зелене агенде", посебно одредбе којом инвеститор објекта за који је издат сертификат зелене градње, има право на **умањење обрачунатог доприноса за уређивање грађевинског земљишта у висини од 10% у односу на укупно одређени износ доприноса, евидентно је да, у кратком и средњем року, ова мера доводи до умањења прихода локалних самоуправа, по овом основу. Процењено је да ће укупно умањење прихода, на годишњем нивоу, износити 11,827,787,460 динара. Ипак, очекује се да ће, у дугом року, укупни бенефити (финансијског и економског типа) увођења елемената „зелене агенде” и подстицања зелене градње, превазићи поменуто умањење прихода.**

- 2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

У одређеној мери да.

- 3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Нема ефеката.

- 4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих

институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Иако се формирањем Агенције за просторно планирање и урбанизам Републике Србије, чиме се део надлежности са државног органа преноси на Агенцију, формира самостална организација која врши јавна овлашћења, чињеница да иста преузима одређене надлежности државног органа указује да ће доћи до редистрибуције кадрова између поменутих органа, што последично говори да неће доћи до драстичног повећања броја државних службеника. Дакле, потенцијални финансијски ефекти на расходној страни буџета, по овом основу, су занемарљиви. У оквиру буџетских средстава за 2023. годину (раздео 22 Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, глава 22.0 Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, програм 1101 уређење и надзор у области планирања и изградње, функција 620 развој заједнице, програмска активност 0001 подршка изради просторних и урбанистичких планова) издвојена су средства у укупном износу од 378.409.000 РСД. Ова средства су распоређена у оквирзу економских класификација 411, 412, 415, 423, 463, 511, за плате, додатке и накнаде запослених (зараде), социјалне доприносе на терет послодавца, накнаде трошкова за запослене, услуге по уговору, трансфери осталим нивоима власти, заграде и грађевинске објекте (средства за израду планских докумената). Предметним нацртом Закона предлаже се да Агенција преузима запослене и постављена лица у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, који раде на пословима из надлежности Агенције, предмете, архиву и другу стручну документацију која се односи на послове из надлежности Агенције, као и опрему, средства за рад и друга средства која је користило Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре у обављању наведених послова. До почетка рада Агенције послове из надлежности Агенције обавља министарство надлежно за полове просторног планирања и урбанизма. У том смислу, неће бити трошкова у погледу оснивања и опремања Агенције. Агенција ће у складу са законом којим је уређен рад јавних агенција и у складу са Законом о планирању и изградњи бити финансирана из буџета, прихода које оствари обављањем послова из своје надлежности, донација, прилога и спонзорства домаћих и страних правних и физичких лица, других извора, у складу са законом. На програм рада и финансијски план Агенције Влада даје сагласност, тако да ће средства за рад бити наменски одређена у складу са вишегодишњим пројекцијама буџета. Увођење Главног републичког урбанисте неће утицати на буџет, имајући у виду да ће ове послове обављати директор Агенције, као и да су за потребе стручне контроле и контроле усклађености докумената просторног и урбанистичког планирања издвојена одговарајућа средства.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Да, могуће је.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Нема значајних ефеката по овом основу.

Кључна питања за анализу економских ефеката

- 1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Измене и допуне Закона о планирању и изградњи које за циљ имају **унапређење и поједностављење процедура** довешће до повећања обима грађевинских радова за 1,220,000 м², што ће допринети расту вредности изведених грађевинских радова за **99,784,680,225 динара**. По основу промета некретнина, привредни субјекти ће остварити процењени профит од **69,175,828,073 динара**.

Процењен број новозапослених износи 24,406 радника, којима ће, на име зарада, бити исплаћено процењених 18,887,302,284 динара.

Пренос надлежности издавања информације о локацији на **јавне бележнике и друга правна лица допринеће порасту прихода ових правних лица за процењених 105,495,000 динара годишње**. (Интенција законодавца је да јавни бележници и ПД са шифром 71.11 уз претходно испуњене услове који ће бити прописани подзаконским актом моћи ће да издају информацију о локацији без обзира на надлежност (ЈЛС, АП, РС). Услове за издавање, начин и поступак издавања, као и садржина информације о локацији биће предмет подзаконског акта. Услове за издавање потврде, начин и поступак издавања потврде, као и садржина потврде зеленог сертификата (потврђивање зеленог сертификата) биће предмет подзаконског акта.)

Укидања Закона о конверзији уз накнаду одређеној категорији лица тиче, апроксимативно ће довести до "ослобађања" одговарајућег обима грађевинског земљишта за изградњу, што потенцијално, у дугом року, може довести до изградње објеката површине око 15,000,000 м². Уз претпоставку да ће тржишни услови бити такви да подстакну грађевински сектор да се предметна изградња оствари у пуном обиму, процена је да ће иста, у дугом року, довести до раста вредности изведених грађевинских радова за 1,233,750,000,000 динара. Продаја поменутих објеката, за резултат ће имати увећање добити привредних субјеката за 846,000,000,000 динара.

Апроксимација је да ће изградња објеката овог обима директно и индиректно упослити око 300,000 радника, којима ће, на име зарада, бити исплаћено процењених **628,155,000,000 динара**.

Што се обавезе прибављања полисе осигурања од штете према трећим лицима која може настати извођењем радова тиче, осигуравајућа друштва имају различите

критеријуме за сагледавање ризика и обрачунавање премије у зависности од врсте грађевинских пројеката. За стамбене и пословне објекте, **премије се крећу од 0,2% до 0,3% од вредности радова.** Премија осигурања зависи од вредности пројекта, врсте радова, као и од дужине трајања радова.

Што се трошкова повезаних са сертификатом зелене градње тиче, трошкове можемо поделити на оне који су непосредно повезани са трошковима изградње и административне трошкове прибављања сертификата. У просеку, изградња зелене зграде коштаће 2% више али ће инвеститору донети 14 – 19% уштеде оперативних трошкова због мање потрошње енергије и осталих ресурса. Осим наведеног, зелена градња са собом носи и друге финансијске предности као што су већа вредност имовине, већи приход од закупнине, стопа попуњености објекта због тражње је већа и генерално продуктивност је већа. Такође, објекти изграђени по принципима зелене градње стварају квалитетнији амбијент за живот и рад људи и имају мањи или нулти негативни ефекат на животну средину. У циљу смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште, коришћења еколошки сертифицираних грађевинских материјала и опреме, смањења продукције отпада, коришћења обновљивих извора енергије, за све нове зграде преко 10.000 м² бруто развијене грађевинске површине, по издавању употребне дозволе, уведена је обавеза прибављања сертификата зелене градње. У циљу подстицања зелене градње инвеститор објекта за који је издат сертификат зелене градње, има право на умањење обрачунатог доприноса за уређивање грађевинског земљишта у висини од 10% у односу на укупно одређени износ доприноса.

Сертификат зелене градње је потврда издата од стране међународног система за сертификацију зелених зграда, којим се верификује да је објекат испунио задате критеријуме и служи за оцењивање квалитета и степена испуњености критеријума зелене градње;

Агенција за просторно планирање и урбанизам Републике Србије издаје односно потврђује сертификате зелене градње.

Влада/Минстар, подзаконским актом, према класи и намени објекта, прописује врсту међународних комерцијалних система сертификације зелене градње које је могуће применити, врсту објекта и рок у коме је обавезно прибављање и признавање сертификата зелене градње, садржину захтева за утврђивање испуњености тих услова, поступак признавања сертификата зелене градње, као и изглед и садржину решења којим се признаје сертификат зелене градње.

Дакле, имајући у виду да ће детаљи повезани са административним поступком добијања сертификата зелене градње бити утврђени подзаконским актом који ће бити донет по усвајању измена и допуна Закона о планирању и изградњи, прецизна процена административних трошкова није могућа, али је готово извесно да трошкови

неће бити значајно већи од административних трошкова повезаних са сличним процесима прописаним од стране Републике Србије.

Дакле, уз испуњење низа услова повезаних са општим привредним кретањима, тржиштем итд....потенцијални максимални позитивни ефекти ове одредбе Закона су огромни.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Нема ефеката.

- 3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Нема ефеката.

- 4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Увођење нових елемената "зелене агенде" у Закон, имаће утицај на повећану примену савремених иновативних решења зелене градње, што доприноси очувању животне средине, имплементацији концепта одрживог развоја, повећаној енергетској ефикасности.

Зелена градња у Србији у успону је последњих година. Заинтересованост инвеститора у Србији за зелену градњу се повећава и очекује се раст тог сектора. Она је важна јер је **удео зградарства у емисији ЦО₂ на глобалном нивоу већи од 30 одсто.**

Подаци о сертифицикованим зеленим зградама у Србији показују да је прва зграда регистрована за сертификацију 2010. године по систему ЛЕЕД, док је први сертификат добила зграда „Блуецентер“ у Београду 2013. године по систему БРЕЕАМ.

Од тада се уочава константан раст броја сертифицикованих зграда, тако да их данас има између 40 и 50. До пре неколико година, већина ових зграда је била лоцирана на Новом Београду, али се у последње време уочава њихов тренд и у другим градовима.

Говорећи о томе колико се зелених зграда гради, 2020. година била рекордна година и тада је уручено 12 сертификата. У јануару 2022. године уручено је осам нових сертификата. У Србији је, интересовање за зелене зграде кренуло са комерцијалним – пословним зградама и тржним центрима. Данас је све више индустријских пројеката који иду на сертификацију, и тиме су, покривене три главне групе које су заслужне за развој модерних зелених зграда у Србији.

Применом принципа зелене и одрживе градње власници објекта својим закупцима, запосленима и купцима пружају здравији, комфорнији и одрживи објекат за боравак.

Када се говори о зеленим зградама, неизоставна тема су трошкови и да ли је инвестиција већа.

Чињеница је да постоји додатни трошак за сертификацију зелених зграда. Потребно је покрити трошкове регистрације, сертификације, консултаната и инвестиције на унапређењу објекта, како би се задовољили стандарди добре праксе. Ипак, дугорочно посматрано, уштеде током периода експлоатације могу брзо да отплате иницијалне инвестиционе трошкове. У том контексту, увећана инвестиција се практично врати већ у првој години. Постоје примери из праксе где се применом принципа зелене градње граде зграде које мање коштају и имају ниже експлоатационе трошкове. Зелена зграда не мора нужно да буде и скупља зграда, уколико се анализира и пројектује на исправан начин.

Иначе, пре готово две деценије родила се идеја „зелене” градње са циљем који је заснован на промоцији одрживости у архитектури. Превазилажење нових изазова у грађевинарству, **са посебним акцентом на очувању ресурса и енергије, резултирало је новим материјалима, паметнијим улагањем и изградњом која има за циљ стварање квалитетнијег животног окружења и дугорочно очување природних ресурса.**

Производња енергије у зградама из обновљивих извора енергије, попут соларне, енергије ветра и биомасе, помаже при избегавању загађења ваздуха и воде. Обновљиви извори енергије смањују киселе кише, смог, климатске промене и проблеме са људским здрављем узрокованим загађењем природне средине.

Финансијске уштеде при зеленој градњи су значајне, нарочито са становишта бриге о енергетској ефикасности, која се постиже правилном и адекватном термоизолацијом и заптивношћу простора.

Избор грађевинског материјала, енергетска ефикасна столарија, уређаји, расвета и друга опрема такође доприносе уштеди и одржавању месечне потрошње енергије на ниском нивоу. Уз растуће цене енергије и потрошњу необновљивих извора, енергетски ефикасан дом је имовина коју сви можемо ценити у годинама које долазе.

ПРЕГЛЕД ФИНАНСИЈСКИХ БЕНЕФИТА ЗЕЛЕНЕ ГРАДЊЕ			
#	Фазе	Трошкови	Бенефити
Дизајн фаза			
1	Сертификација	додатних 1,083,350 динара до 3,250,050 динара	
Фаза изградње			
1	LEED сертифициован објекат	0% до 1% већи	
2	LEED сребрни	2% до 3% већи	
3	LEED златни	2% до 8% већи	
4	LEED платинасти	6% до 10% већи	
5	Просечно додатни трошак	2%	
Оперативни трошкови			
1	Потрошња енергије		мањи од 25% до 50%
2	Потрошња воде		мањи од 11% до 40%
3	Трошкови одржавања		мањи око 12%
4	Просечно нижи трошкови	14% до 19%	
Остали бенефити			
1	Вредност некретнине		7% до 18% већа
2	Приходи по основу закупа		5% до 12% већи
3	Продуктивност		5% већа

У просеку, изградња зелене зграде коштаће 2% више али ће инвеститору донети 14 – 19% уштеде оперативних трошкова због мање потрошње енергије и осталих ресурса. Осим наведеног, зелена градња са собом носи и друге финансијске предности као што су већа вредност имовине, већи приход од закупнине, стопа попуњености објекта због тражње је већа и генерално продуктивност је већа.

Дакле, сертификат зелене градње је потврда издата од стране међународног система за сертификацију зелених зграда, којим се верификује да је објекат испунио задате критеријуме и служи за оцењивање квалитета и степена испуњености критеријума зелене градње;

Нацртом измена и допуна Закона, Агенција за просторно планирање и урбанизам Републике Србије издаје односно потврђује сертификате зелене градње.

Влада/Минстар, подзаконским актом, према класи и намени објекта, прописује врсту међународних комерцијалних система сертификације зелене градње које је могуће применити, врсту објекта и рок у коме је обавезно прибављање и признавање сертификата зелене градње, садржину захтева за утврђивање испуњености тих услова, поступак признавања сертификата зелене градње, као и изглед и садржину решења којим се признаје сертификат зелене градње.

Дакле, детаљи повезани са административним поступком добијања сертификата зелене градње бити утврђени подзаконским актом који ће бити донет по усвајању измена и допуна Закона о планирању и изградњи

Решења повезана са електромобилношћу указују на значај и потребу развоја овог сегмента, у саобраћајном и урбанистичком смислу.

- 5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Потенцијални економски ефекти овог Закона могу имати позитивне последице на раст БДП производа Србије, националног дохотка и националног дохотка пер capita, самим тим и на укупно друштвено богатство. Посебне бенефите могу остварити запослени у грађевинској индустрији и гранама повезаним са грађевинском индустријом.

Измене и допуне Закона о планирању и изградњи које за циљ имају **унапређење и поједностављење процедура** довешће до повећања обима грађевинских радова за 1,220,000 м², што ће допринети расту вредности изведених грађевинских радова за **99,784,680,225 динара**. По основу промета некретнина, привредни субјекти ће остварити процењени профит од **69,175,828,073 динара**.

Процењен број новозапослених износи 24,406 радника, којима ће, на име зарада, бити исплаћено процењених 18,887,302,284 динара.

Пренос надлежности издавања информације о локацији на јавне бележнике и друга правна лица допринеће порасту прихода ових правних лица за процењених 105,495,000 динара годишње.

Укидања Закона о конверзији уз накнаду одређеној категорији лица тиче, апроксимативно ће довести до "ослобађања" одговарајућег обима грађевинског земљишта за изградњу, што потенцијално, у дугом року, може довести до изградње објеката површине око 15,000,000 м². Уз претпоставку да ће тржишни услови бити такви да подстакну грађевински сектор да се предметна изградња оствари у пуном обиму, процена је да ће иста, у дугом року, довести до раста вредности изведених грађевинских радова за 1,233,750,000,000 динара. Продаја поменутих објеката, за резултат ће имати увећање добити привредних субјеката за 846,000,000,000 динара.

Апроксимација је да ће изградња објеката овог обима директно и индиректно упослити око 300,000 радника, којима ће, на име зарада, бити исплаћено процењених 628,155,000,000 динара.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Нема ефеката.

ПРИЛОГ 7:

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Нема ефеката по основу трошкова. Апроксимација је да ће повећање изграђених површина директно и индиректно упослити око 324,406 радника, којима ће, на име зарада, бити исплаћено процењених 647,042,302,284 динара.

Што се нематеријалних бенефита тиче, Законским решењима додатно се уводи ред у области просторног и урбанистичког планирања на територији Републике Србије што ће по више основа довести до побољшања квалитета живота људи. Такође, увођење елемената Зелене агенде за резултат има побољшање квалитета живота грађана услед побољшања квалитета животне средине, смањеног загађења и позитивног утицаја на здравље људи. Даље, увођењем одредби које третирају питања заштите на заштићеним природним и културним подручјима, увођењем одредби којима је предвиђено да Влада доноси просторни план подручја посебне намене спречава се девастације простора, што такође има позитивне ефекте на живот грађана.

О сертификату о енергетским својствима зград. У питању је документ који приказује енергетска својства зграде, има прописани садржај, изглед, услове и начин издавања и издат је кроз Централни регистар енергетских пасоша (ЦРЕП) који води Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Централни регистар енергетских пасоша (ЦРЕП) је информациони систем преко кога се врши издавање сертификата о енергетским својствима зграда и у којем се воде базе података о овлашћеним организацијама које испуњавају прописане услове за издавање сертификата, одговорним инжењерима за енергетску ефикасност зграда који су запослени у тим организацијама и издатим сертификатима о енергетским својствима зграда.

Сертификат о енергетским својствима зграда чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе.

Министар надлежан за послове грађевинарства ближе прописује енергетска својства зграда и начин израчунавања енергетских својстава зграда, енергетске захтеве за нове и

постојеће зграде, услове, садржину и начин издавања сертификата, као и садржину и начин вођења Централног регистра енергетских пасоша;

Сертификати о енергетским својствима зграде важе десет година од дана издавања.

Сертификат о енергетским својствима зграде, односно њеног посебног дела обавезно се прилаже приликом овере уговора о купопродаји непокретности или закључења уговора о закупу и чини његов саставни део.

Сертификат о енергетским својствима зграде који је старији од десет година, не може бити приложен приликом овере уговора о купопродаји непокретности и закључења уговора о закупу.

Након истека рока важења сертификата о енергетским својствима зграде за постојећу зграду, односно посебан део зграде који се продаје или даје у закуп, израђује се нови сертификат о енергетским својствима којим се утврђују енергетска својства постојеће зграде, без обавезе повећања енергетског разреда.

Прва страна сертификата о енергетским својствима зграде која садржи енергетски разред зграде, мора бити изложена на зградама јавне намене у јавној својини које имају нето површину већу од 250 м², на уочљивом и за јавност јасно видљивом месту.

Прва страна сертификата о енергетским својствима зграде која садржи енергетски разред зграде, мора бити изложена на зградама јавне намене у приватној својини које имају нето површину већу од 500 м², на уочљивом и за јавност јасно видљивом месту.

Енергетски сертификат на сликовит и разумљив начин даје енергетску оцену зграде. Његова сврха је да свим корисницима пружи информацију о енергетским карактеристикама зграде. Веома често је та оцена повезана са трошковима за енергију и енергенте у згради. Осим што власницима и потенцијалним купцима или закупцима некретнине пружа јаснију слику о вредности, захваљујући енергетском пасошу могу да виде и потребна будућа улагања при реконструкцији објеката. Енергетски сертификат садржи првенствено основне податке о локацији, величини, намени зграде и климатским условима. У сертификату се налазе и информације о:

- термо-техничким системима који се користе у згради;
- својствима термичког омотача зграде;
- енергетским потребама зграде и губицима топлоте.

У њему су и препоруке за мере које доприносе смањивању потрошње енергије.

Сертификат о енергетским својствима има прописан садржај, услове и начин издавања и изглед. Издају га фирме које су за то овлашћене у Централном регистру енергетских пасоша (ЦРЕП). Осим што купци или закупци некретнине имају јаснију слику о вредности, захваљујући енергетском пасошу могу да виде и потребна будућа улагања при реконструкцији објеката може утицати на цену некретнине.

Обавезу сертификавања зграда пре све треба схватити као заштиту потрошача, а не као репресивну меру. Енергетски сертификати доприносе побољшању квалитета градње и унапређењу тржишта некретнина. Добро термички изолована зграда мање троши енергију за грејање зими и хлађење лети, а боравак у њој је угоднији и квалитетнији.

Енергетски ефикасна зграда обезбеђује виши комфор живота док је сам животни век објекта дужи. Унапређењем енергетске ефикасности у зградама доприносимо заштити животне средине и смањењу емисије гасова стаклене баште који настају сагоревањем енергената за грејање, односно хлађење простора, припрему санитарне топле воде.

Просечна цена израде енергетског сертификата по објекту износи око 17,500 динара.

Допуном правила грађења у делу који се односи на дефинисање броја гаражних, односно паркинг места са обавезним минималним бројем места за пуњење електричних возила промовише се електромобилност. Један од идентификованих проблема са којим се суочавају власници електричних возила јесте недостатак електро пуњача. Такође, повећани број расположивих електропуњача недвосмислено ће подићи заинтересованост грађана за куповину аутомобила на електрични погон, што ће помоћи Србији у процесу трансформације друмског саобраћаја ка повећаној примени еколошки прихватљивих видова превоза.

Министар ближе одређује услове које морају да испуне јавни бележник, односно правно лице или предузетник, регистрован за израду докумената просторног и урбанистичког планирања за издавање информације о локацији. Очекивано је да се цена ове услуге неће драстично мењати.

У вези са изменама и допунама Закона које третирају питања лиценци, напомињемо, да стечена права лица која имају лиценцу остају. Нови правилник се примењује за лица која по први пут по новом стичу лиценце. У току јавне расправе измењен је члан 78. Нацрта на начин да је прецизизран став 2. а став 3. је брисан.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Нема ефеката по овом основу.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Нема ефеката.

4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр, промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Повећан обим изградње проузроковаће пораст тражње за грађевинским радницима, што ће свакако утицати на пораст просечне зараде у грађевинарству. Апроксимација је да ће повећање површина под изграђеним директно и индиректно уполити око

324,406 радника, којима ће, на име зарада, бити исплаћено процењених 647,042,302,284 динара. Овакав скок тражње свакако ће наметнути потребу за изналажење одговарајућих решења и примену мера које ће довести до либерализације прописа везаних за добијање радних дозвола за инострану радну снагу.

- 5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр, на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Нема ефеката.

- 6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Да. Процењен повећан обим изградње довешће неминовно до пораста тражње за грађевинским материјалом, што се у мањој или већој мери може одразити на кретање цена грађевинског материјала. Супротно, подстицање изградње, посебно у сегменту стамбених објекат, а повећаће понуду станова и утицати на смањење цена. Што се животног стандарда тиче, процењено повећање вредности изведених радова ће неминовно довести до повећања просечних зарада у грађевинарству, што ће се позитивно одразити на животни стандард становништва.

- 7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Нема конкретних ефеката.

- 8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Нема ефеката.

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

- 1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Предложена законска решења ће евидентно имати позитивне ефекте на све, у питању наведене, параметре, кроз унапређење одредби које третирају питања из сфере Зелене агенде.

Објекти изграђени по принципима зелене градње стварају квалитетнији амбијент за живот и рад људи и имају мањи или нулти негативни ефекат на животну средину. Ради подстицања зелене градње, а у циљу смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште, коришћења еколошки сертифицираних грађевинских материјала и опреме, смањења продукције отпада, коришћења обновљивих извора енергије, за све нове зграде преко 10.000 м² бруто развијене грађевинске површине, по издавању употребне дозволе, уведена је обавеза прибављања сертификата зелене градње.

Енергетски сертификати доприносе побољшању квалитета градње и унапређењу тржишта некретнина. Добро термички изолована зграда мање троши енергију за грејање зими и хлађење лети, а боравак у њој је угоднији и квалитетнији.

Енергетски ефикасна зграда обезбеђује виши комфор живота док је сам животни век објекта дужи. Унапређењем енергетске ефикасности у зградама доприносимо заштити животне средине и смањењу емисије гасова стаклене баште који настају сагоревањем енергената за грејање, односно хлађење простора, припрему санитарне топле воде итд...

- 2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Да, позитивно.

- 3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Да, позитивно.

- 4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Не.

- 5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Да.

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

- 1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Да. Изменама и допунама Закона предвиђено је формирање Агенције за просторно планирање и урбанизам Републике Србије и увођење Главног републичког урбанисте. Предложена законска решења прописују да Агенција почиње са радом најкасније у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона. Агенција преузима запослене и постављена лица у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, који раде на пословима из надлежности Агенције, предмете, архиву и другу стручну документацију која се односи на послове из надлежности Агенције, као и опрему, средства за рад и друга средства која је користило Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре у обављању наведених послова. До почетка рада Агенције послове из надлежности Агенције обавља министарство надлежно за полове просторног планирања и урбанизма. Републички геодетски завод је дужан да у року од 30 дана од дана оснивања Агенције, Агенцији уступи податке, софтвер и сву расположиву документацију у вези са Централним регистром планских докумената. Агенција је дужна да у року 60 дана од дана достављања података, софтвера и расположиве документације од Републичког геодетског завода, успостави Централни регистар планских докумената и учини га јавно доступним. Председника и чланове управног одбора, као и директора агенције, именује Влада у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона. Управни одбор агенције доноси Статут агенције у року од 30 дана од дана именовања. Јединице локалне самоуправе дужне су да Агенцији у року од шест месеци од дана оснивања Агенције, доставе податке о brownfield локацијама на својој територији. Агенција се обавезује да у року шест месеци од дана достављања података од јединица локалних самоуправа, сачини Регистар података о brownfield локацијама и учини га јавно доступним.

- 2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Одговор је позитиван, има капацитете. Што се Агенције тиче, Тренутно постоје капацитети за иницијално оснивање и почетак рада Агенције. До почетка рада Агенције, ови послови ће се обављати у министарству. Јачање капацитета биће спроведено по потреби у будућности у складу са досадашњом уобичајеном праксом јачања капацитета институција у Републици Србији.

Тренутно постоје капацитети за иницијално спровођење нових одредби у вези конверзије у РГЗу. До почетка рада Агенције, ови послови ће се обављати у министарству. Јачање капацитета биће спроведено по потреби у будућности у складу са досадашњом уобичајеном праксом јачања капацитета институција у Републици

Србији. РГЗ ће у овом поступку само регистровати претходно спроведене поступке кроз е – шалтер.

- 3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Одговор је потврдан. Формирање Агенције за просторно планирање и урбанизам Републике Србије захтеваће одређене измене и редистрибуцију кадрова у оквиру надлежних органа. Рок за реализацију ових активности је три месеца од дана ступања на снагу Закона и допуна Закона.

- 4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Да.

- 5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Не.

- 6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Да. Доводи до повећања транспарентности.

Између осталог, новим законским решењем, предвиђено је укидање *lex specialis* за линијску инфраструктуру, што је једна од кључних замерки Европске комисије ЕУ у овој области, првенствено са аспекта транспарентности процеса.

Наиме, у извештају Европске комисије за 2022. годину констатовано је да велики број изузетака од примене Закона о јавним набавкама представља озбиљан ризик од корупције у јавним набавкама. Закону о посебним поступцима ради реализације пројеката изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката од посебног значаја за Републику Србију недостају јасноћа процедура одабира и транспарентност.

Укидањем предметног *lex specialis*, повећава се транспарентност на пољу реализације поменутих пројеката.

- 7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Нема додатних мера. Очекује се да предложене измене и допуне Закона почну да дају ефекте у кратком и средњем року.

Кључна питања за анализу ризика

- 1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?
Да.
- 2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?
Да.
- 3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?
Не.

Области планирања и спровођења јавних политика

- 1) Правосуђе и правни систем;
- 2) Јавна безбедност;
- 3) Одбрана;
- 4) Јавна управа;
- 5) Урбанизам, просторно планирање и грађевинарство;
- 6) Конкурентност;
- 7) Минералне сировине и рударство и енергетика;
- 8) Заштита животне средине;
- 9) Саобраћај и комуникације;
- 10) Запосленост и социјална заштита;
- 11) Здравство;
- 12) Спорт;
- 13) Омладина;
- 14) Образовање;
- 15) Пољопривреда и рурални развој;
- 16) Јавно информисање;
- 17) Култура;
- 18) Људска права и грађанско друштво (укључујући вере и дијаспору).

а) Надлежни орган за целу област у обавези је да у консултацијама са другим органима одреди „кровни” документ јавне политике – стратегију за област планирања и документе јавне политике ужег обухвата (програм), којима се разрађује посебан циљ стратегије;

б) Уколико стратегија за одређену област планирања не покрива неку тему или се појави нова тема или проблем, прво се израђује концепт политике као одговарајући документ јавне политике.

в) Идентификоване области планирања и спровођења јавних политика на националном нивоу су у директној вези са девет сектора¹ које је Влада одабрала за усвајање секторског приступа у процесу европских интеграција и које користи као полазну основу у планирању и спровођењу средстава Европске Уније и координацији међународне развојне помоћи.

¹ правда, унутрашњи послови, реформа јавне управе, развој људских ресурса и друштвени развој, конкурентност, животна средина и климатске промене, енергетика, саобраћај, пољопривреда и рурални развој

Кључна питања за вредновање учинака докумената јавних политика

РЕЛЕВАНТНОСТ/ЗНАЧАЈ

- 1) Да ли су циљеви политике у непосредној корелацији са надређеним документима јавних политика и приоритетима Владе?
- 2) Зашто је била потребна интервенција Владе (креирање и спровођење јавне политике)?
- 3) Да ли су потребе циљних група јавне политике у потпуности задовољене?
- 4) Да ли су постигнути ефекти у директној корелацији са циљевима политике?

ЕФИКАСНОСТ

- 1) Који показатељи и циљне вредности су дефинисане за резултате и да ли су остварене?
- 2) Колики су трошкови резултата – по резултату и укупно? Колико одступају од трошкова који су планирани?
- 3) Да ли су ангажовани ресурси били довољни за остварење резултата?
- 4) Да ли су резултати постигнути у складу са утврђеним роковима? Уколико нису, који су разлози за то?

ЕФЕКТИВНОСТ

- 1) Да ли су планирани ефекти и исходи постигнути и развојни услови промењени?
- 2) Уколико нису, да ли је могуће квантификовати разлику и пронаћи узроке?
- 3) Да ли су изабране активности/мере релевантне и најадекватније за постизање резултата?
- 4) Да ли су корисници јавне политике задовољни постигнутим исходима?

ОДРЖИВОСТ

- 1) Да ли су финансијски и економски механизми успостављени у циљу дуготрајних и одрживих користи од конкретне јавне политике?
- 2) Да ли се у оквиру важећег регулаторног оквира може омогућити трајније креирање користи од конкретне јавне политике?
- 3) Да ли постоје одговарајући институционални капацитети за трајно одржавање позитивних ефеката конкретне јавне политике?